

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

30975

VOL. 6. } చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ ఆగస్టు నెల 28 వ తేది గురువారము } NO. 123
సంపుటము. ౬ } సి థ్వా ర్థి నా మ సం వ త్స ర భా ద్ర ప ద మా స శుద్ధ తృతీయ 3. } సంచిక ౧౨౩

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
వ్యక్తిత్వము కల్పావధాన గురించిన శాస్త్రీయచర్య
గ్రంథకర్త:- డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
శివశాస్త్రి చక్కని గ్రంథము. వెల రూ. ౧.౦.
మేనేజరు, ఆంధ్రవర్తికా కార్యాలయము
పోస్టాఫీసు నెం. 212, మదరాసు.

అమృతమునకు 1710

ఒక ప్యిక్ మేడ్ కార్నిష్ బాయిల్ 18 గుట్టలకు
తరగలది. వెల రూ. 8000
దై బాయిలరుకు తగినట్టి ఒక ఇంగ్లీషు మేడ్ ప్లీమ్
ఇంటిక. వెల రూ. 1500
ఒక ప్యిక్ మేడ్ కార్నిష్ బాయిల్ 7 గుట్టలకు
తరగలది. వెల రూ. 8000
డబ్బు, కాలికట్.
Apply to Dutts, Calicut.

నర్వవృద్ధి విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) ౧౩౩౩
దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణములేవని రుజువుచేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వాలి.
ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దుండు
వలసిన మోక్షోపాధి. ఆంగ్ల
మూలాని, శాస్త్రీయమైన పోగ
క్షాంతినిచ్చును. ఎన్ని దినము
జీవించినా మందు గుణముమోలదు,
తేజనకు మూత్రము కాక ఎలక,
కుక్క, పాము, బట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నష్టయో
గించును. వెల పాకెట్ 1-8 0.8.0
పాకెట్ 0.8.0. 1 డబ్బా పాకెట్
వెల రూ. 8.0.0. పోస్టల్ ఆర్డరు.
ఒక పాకెట్ 2 ప్యాకెట్లు తప్పించుకొనువారికి పోస్టల్ ఇవ్వాలి.
కర్రకులకు 100 25 మూలములు కలిపి నియ్యబడును.
శిరగామా:- ఫ స ల క్షి ౩౦ పె ని,
1-6 కెంకటేశ్వర్తి, పిడి, పాకాడేశు పోలు, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమోషధము

వెల న్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
నువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల ౮ అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి పో,

6, తంబుకెట్టి పిడి, మదరాసు. 109, ప్రభో రోడ్డు, బొంబాయి

దేశభక్తులగుభారతీయులవిధి

ఏ విధముగా దేశసేవయందు జీవితమునం దెవరు నిమగ్నులైనయైన ఆ ప్రత్యేకవిషయము
నందు సర్వభక్తులను వారు వినియోగించి దాని నభివృద్ధి నొందింపవలెను. అందులకు వారికి
ఉత్సాహము, చురుకుదనము, ధీశక్తి
యుండవలెను. జాగరూకత యత్యవసరము. అనగా శరీరమానసికారోగ్యములు సమగ్రముగ
నుండవలెను, అందులకు మీరు చేయవలసినది
అశ్వను సేవనము
అశ్వను సేవనము ధీజించిన నరములకై సమగ్రముగను.
అధిక శ్రమలవలన సంభవించిన ఉత్సాహమునకు పునర్వికాశము కలుగును. సర్వ
భక్తులును సమగ్రముగను. వెల పరమసులభము. ఒక సిసా 1.9-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.,
908 Manicktall Main Road, Calcutta.

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons, Madras. M. R. Chandra & Co, Madras.
Indian Industrial Co., , Madras Swadeshi Stores, ,

అటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అత్యంత
వాసనయును కలదు. అటో దిల్ బహార్ సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము జాతీయమే. వేతిగుడ్డలో గాని వా
క్కాయ వైకగాని 2.8 చుక్కలు విడిచినంతకు ఒక సంవత్స
రము మధ్యలోనుంటే యెంత ముఖయున వాసనను అది
భరించ వచ్చునో అంత అనుభవింతురు. ఇతర వాసనలు యే
వేనిమండిగా యా అటో దిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాభా
వ్యముగా నిలుచును. ఈదినకు ఒక బాడ్లెట్ వ్రాసినంతకు.
వెల 1/2 డ్రామా బాడ్లెట్ 1-8 రూ. 0.8-0 } వి. పి. రాడ్లెట్
,, 1 డ్రామా బాడ్లెట్ 1-8 ,, 0.12-0 } రూ. 0.4-0
,, 1/2 అవున్సు బాడ్లెట్ 1-8 ,, 2.0-0 } (కత్తెకము
126

అద్భుత నివారిణి. 100

ప్రాథమిక కేముగారి
ఎలక్ట్రా బాస్ పెరల్స్

ఇది బలహీనులకును సీరనులకును మందు.
నిద్రలేకుండుట, జ్ఞాపకము లేకుండుట, మెదడు
దిమ్మగా నుండుట, కనియం దెంతమాత్ర మిచ్చు
లేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము, అయాసము,
శుక్లవర్ణము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు,
గుమస్తాలకు, వర్తకులకు, మనోవ్యాధి
లకు మొదలగువాటికి ప్రత్యేకమైన మందు. బల
మును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన
జాగువడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒకబుడ్డిని
కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షించుము.

25 మూత్రం బాడ్లెట్ 1-8 రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0
ఆంగ్లేయిండియా డ్రగ్ అండు వెమికల్ కంపెనీ.
నెం 155, బామ్బాయ్ పిడి, బొంబాయి.

అమృతాంజనముడిపో, రి తంబు శెట్టివీధి, మదరాస్

మదరాసు శిశువుల బిల్లు.

ఈ బిల్లును గూర్చి యోచించుటకు యేర్పరచబడిన ప్రత్యేక సంఘమువారి నివేదిక మీరవారు పూర్వమును జూర్జి గెజిటులో ప్రకటితమైనది. దానిని మీరు చూచుచున్నాము.

2. ఈ బిల్లును గూర్చి ప్రజాభిప్రాయములను మేము చూచుకొన్నాము.

3. ఈ బిల్లులోని క్లాజులను విపులముగా చర్చించుటకు బూర్వము, కాననపూర్వ చర్చయందు తేలికైన రెండు విషయముల గూర్చి మేము జాగ్రూతముగా యోచించితిమి. అనగా బాలికలకును, ముష్టివాండ్లకును యీ కానన మెట్లు అనువర్తించునను విషయము గూర్చి.

ఏ బాలికయైనను నిజముగా సేరమును చేయకప్పుడు మాత్రమే ప్రత్యేక పురస్కారములను చేయుటకును మా అభిప్రాయము ముగిసినది, యీ రెండు విషయములను బిల్లునుండి 29-వ క్లాజుకిందకు విచ్చునట్లు పరిగణించితిమి. ఈ విషయమున పోలీసు అధికారులకును అధికారమును కల్పించు నియమములో సీక్రెటరీ జనరలు బాగుండునని మొదట తలచి ఈ క్లాజును యథాప్రకారము ముందుకు నిర్ణయించితిమి. కాని, యీ విషయము నింకను పరిశీలించితిమి. దీనివల్ల, యీ కల్లెక్టర్ కార్యములకులకు కాదనియు, 1 వ క్లాజులో పోలీసు అధికారుల కొరతనుండి అధికారమును తొలగించి, యీ అధికారమును పోలీసు అధికారులకైనను ఇతరులకైనను యిచ్చుటకు పూర్వ ప్రభుత్వమువారి కధికారము నీ యవలెననియు మేము తీర్మానించుచున్నాము.

యీ చట్టము విషయమున యోచించుచు, మామూలు యాచిత పద్ధతులకు ప్రజలెట్టి ఆక్షేపమును చేయుటలేదనియు, ఆంగ్ల శాసనసభయందలి యాచక సభాసభమున కవకాశము లేనట్లుగా యీ చట్టముపై కేసును విధించుట ఆచార్యముననియు మేము గుర్తించితిమి. ప్రస్తుతమున్న సిటీపాలీసు ఆఫ్ఫీసుకును, ట్రస్టు న్యూస్ పేపరుకు, ఆఫ్ఫీసులపై ఆక్షేపములగు యీ చట్ట పద్ధతులు శిక్షితములగుట కరకాళములనున్నవి గ్రహించితిమి. ఈ విధముగా సేరముచేయు యీ చట్టము కి బిల్లులోని III భాగమునున్న నియమములను వివరించుచు, దీనిలోని 29-వ క్లాజులోని (ఎ) క్లాజును ప్రార్థిక తొలగించుట కలసిందని అభిప్రాయమును వ్యక్తముచేసాము.

4. మాకులను ముప్పుటకును, బిల్లునియమములను పరిగ్రహించుటకును కొన్ని పరస్పరము చేయబడినవి.

5. ఉపాధ్యక్షమునకు మేము కొంతకేర్పరిచితిమి ఈ ఆఫ్ఫీసు అనుబంధమున కిచ్చిన పనులనుండి నిర్ణీతములను బాగుగా తెలిసికొని గాని క్లాజు 1 (2) యొక్క అవకాశమును కల్పించుటకు గాని, యీ ఆఫ్ఫీసు ప్రభుత్వము అనుబంధమున కిచ్చిన పనులను కేర్పరిచుటకు చేయుటకును చేయుటకును మేము ముఖ్యముగా చేయబడితిమి. రిఫర్రెన్సుకునున్న ఆఫ్ఫీసులోని 12-వ క్లాజులో నున్నట్టి నియమము మేదియు అవసరములేదు.

6. 8-వ క్లాజు. — "పరిశోధన" పాఠశాలలలో కృతసాయ పాఠశాలలను కూడ చేరును.

7. 4-వ క్లాజు. — సబ్విజును మేజిస్ట్రేటు వారు చేర్చబడిరి. చేతమును పొందునట్టియు, గౌరవమునకు చేయునట్టియు (మేజిస్ట్రేట్ మేజిస్ట్రేట్లకు భేదము నిర్వచితమైనది.

8. 1898 సంవత్సరపు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్డు 87 క్లాజును కనుగొనుటకు సంబంధము యీ బిల్లులోని 5-వ క్లాజును కొంచెముగా మార్చబడినది.

9. 8-వ క్లాజు. — పీలగునెడల స్త్రీలను పరిశీలించుటకు నియమముల చేర్చబడితిమి. 37 క్లాజులో బాలికలకును స్త్రీలను అసెస్సరుగా నియమించుట ముంచిదని యోచించితిమి. కాని యీది కార్యాచరణము కాకపోవుటచే దానిని మరలచేసితిమి.

10. 10-వ క్లాజు 1914 సంవత్సరము మదరాసు మేజిస్ట్రేట్ రివ్యూయను ఆఫ్ఫీసులో నడుపుటకు సంబంధము మార్చబడినది.

11. 18-వ క్లాజు కొన్ని విషయములలో తక్కువ హామీనిచ్చుట అవసరమును దృఢపరచుటతో ఆక్లాజును మార్చితిమి.

12. 19-వ క్లాజు. — 1898 క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్డులోని 61, 81 క్లాజులలోని నియమములను రెండవ క్లాజులో ముందుకు చేర్చి, యీ క్లాజును మార్చి చేసితిమి.

13. 22 వ క్లాజు. — ఈ క్లాజులో భాగస్వామ్యమును ముందుకు చేర్చిని సులభముగా ముందుకు మార్చితిమి.

14. 23 వ క్లాజు. — ఇందులో కొన్ని మార్పులను చేసి 1 వ క్లాజులోని తొలగించితిమి.

15. 31 వ క్లాజు. — కల్లెక్టర్ నోటీసునిచ్చుట కల్లెక్టర్ యేర్పాటులను యిందు లేదని కాననపూర్వ చర్చయందు తేలికైన ఆక్షేపమును జూచితిమి. మరొక యింక ముందు ఏర్పరచబడినవి నియమములలో నిది కూడ ముందుకు ముంచికని తలచుచున్నాము.

16. 32-34 క్లాజులు. — ఈ రెండు క్లాజుల యందలి విషయమును నోటీసు యగుటచే నీ రెండింటిని కలిపి చేసితిమి.

17. 37-వ క్లాజు. — బిల్లులను విచారించుటకు కోర్టులను నిర్ణయించుటకు నియమములు కానన మునకును మునుపను గూడ నను గూర్చి యోచించితిమి. కాని యీది కార్యాచరణము కాకపోవుటచే, దీనికి సంబంధించు నియమములు ముందు చేయుటకు మాజీలో సందేహతెని కలచించితిమి. ఈ క్లాజును బిల్లులో ప్రత్యేక భాగముగా చేర్చబడితిమి.

18. 40 మొదలు 45 క్లాజులవరకు మార్పులు చేయబడినవి.

19. 42 క్లాజు. — ఇది బాధ్యతా వ్యవస్థను మార్చుటకు సంబంధించినది. కొన్ని విషయములను తొలగించి, కొన్నిటిని మార్చుటకు చేర్చితిమి.

20. 47 గార్డును ప్రేక్షకుగా ఈ సభాసభాసభమునకు మొదటి రెండు పర్యాయముల రాజులకు పోవుటచే, వారు తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి. ఇది ఆంగ్లీకరణము.

లయెనల్ డేవిడ్సు
ఆర్. లిట్టెల్ యిల్లు.
ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు.
ఎమ్. అజీజుద్దీను.
జె. ఆలెను.
టి. రిచిమోండు.
ఎ. సుబ్బారాయలు.
ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు. (భిన్నాభిప్రాయములను.)

* * * * *
భిన్నాభిప్రాయములను.

ఈ రాష్ట్రమున కభివృద్ధి యగుచున్న యీ చట్టము దురభ్యుపయోగము చేయుటకును ముప్పుటకు కలిగిన నిబంధన బిల్లులో చేర్చుట కర్హమని నా అభిప్రాయము. ఈ విషయము చర్చనాపీతములకు వాంఛనీయును కాదు. 1908 సంవత్సరపు ఇంగ్లీషు శిశువుల కాననముపై నీ బిల్లు ఆధారపడియున్నది. ఆ కాననములో 16 యేడుల కనునకు లోపున నున్నవారలకు పాగాకును : క్రయించరాదని నిషేధము కలదు. మరియు ఆ ఆఫ్ఫీసులలో 119, 120 సెక్షన్లలో వలెనే మైసల్లకు ముక్త ప్రభుత్వముల నమ్మరాదని ఏర్పాటు నీ బిల్లులో కూడ చేయుటకును.

2. ఇంగ్లీషు ఆఫ్ఫీసు 12 సెక్షన్లలో చేయబడిన రీతిని శిశువులయెడల ప్రావీణ్యమును తొలగించు చేర్పాటులు చేయుటకును.

3. రిఫర్రెన్సు, పారిశ్రామిక పాఠశాలలను ఏర్పరచుట యీ బిల్లు విషయమున కవసరము వీరిని ప్రభుత్వము వారైనను ఇతరులైనను నిర్ణయించుచు. ఈ బిల్లులోని 6 (1) క్లాజు ఇట్టి పాఠశాలలకు ప్రభుత్వమువారి ధరించలేదనియు, 6 (2) క్లాజు ఆవిధముగా ప్రభుత్వమువారికి నిర్ణయము కాని పాఠశాలలకు కల్లెక్టర్ల నియమలెనియు నియమించుచున్నది. ఇట్టి పాఠశాలలను పోషించు సంఘములకు గాని, కృత్తులకు గాని భవనములను చేయలేదు. ఇంగ్లీషు ఆఫ్ఫీసు 78 వ క్లాజు ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు ప్రైవేటు సంఘములకు భవనములను చేయుట విధి అట్టి నియమముల నీ బిల్లులో చేర్చుటకును.

4. మున్సిఫరీలు, కౌంసిలతో తిరుగునట్టి 14 యేండ్లకు లోపునకును వారలకు 29 (2) క్లాజును రద్దీంపబడినది. కాని ఇంగ్లీషు ఆఫ్ఫీసు 88 (ఎన్) సెక్షన్లలో నున్నట్లు "కౌంసిలతో గాని పోలిక" తో గాని తిరుగువారల కన్వయించు వాకవియము నీ బిల్లులో చేర్చబడును.

5. ఇంగ్లీషు ఆఫ్ఫీసు వలెనే దుష్టతయగు స్త్రీ యింటిలోనుండి, కృత్తులను ప్రాప్తించువారు నిర్ణీతములలో నున్న బాలికలకు ఈ బిల్లులో ప్రత్యేక పురస్కారములు చేయవలయును.

6. ఈ బిల్లును తయారుచేయుటకు ఇంగ్లీషు ఆఫ్ఫీసు ఆధారముగా నున్నదని చెప్పవచ్చును. కాని యీ శిక్షానిర్ణీతములకును ఆ శిక్షానిర్ణీతములకును చాల భేదము కలదు. కావున ఈ బిల్లు ఆచరణకు అవధికారుల సహాయమును గూడ గైకొనుట వాంఛనీయును.

7. ఈ మార్పులను ఈ బిల్లులో చేర్చుటకు భారత ప్రభుత్వమువారి అనుమతిని పొందుటకును గూడల అవసరము.

ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు.

కాళీనాథరాయ గారిని విడుదల చేయుట.

ప్రియమున వ్రతకా సంపాదకులగు కాళీనాథరాయ గారిని ఈ నెల 27-వ తేదీ వుదయమున లాహోరు సెంట్రలు జయిలునుండి విడుదలచేసిరి. అనాడే వారు లాహోరునుండి కలకత్తాకు వెళ్ళిరి.

తాను కేసును నిర్దోషుని రాయగారికి గల విశ్వాసము తేలికమునందరికిని గూడ సంపూర్ణముగలదు. ఇట్లు రాయగారు కారాగృహవాస మనుభవించి కచ్చుకులే వారియందు తేలికములకు గల గౌరవము కల్పించుచును. రాయగారు ప్రజల గౌరవమునకును పాలకుల కల్యాణమునకును ఎన్నడును ఆసించినవాడగుడు. అంతిరాత్యకు సమ్యక్మును దానిని మార్చి మే అనునదిని తేలికముచేసినవారు అట్టివో సత్యములుగాన యాచితముగా ప్రజల గౌరవము వారికి ప్రజల లభించినది. వివరములగు రాయగారి ఫలకలమును ప్రజలు మానసిక మాత్రకములతో నలంకరించిరి. ఇందులకు మేము నిజముగా గురవము చేసాము. రాయగారు తమ భీకరమైన సర్వస్వమును తేలికముచేసి వినియోగించునట్లు సర్వస్వమును వారికి వీర్పాడుచున్నట్లుల కొరకు గాతయిన క్రియారాశి పూర్వక మొనంగుడు ప్రియమున వ్రతకా తేలికచేసినది.

జాతీయగీతము.

మహాకావి గౌరీకంఠ + మేయిమునుగు మాతా!
సింహాచార్యులను నీ + చెంచాచార్యులను.
ప్రభుత్వము గంగాది + పుణ్యములు జననీ!
సర్వములు నీ వరుచు + భక్తియులు కల్గి!
అహోబిలపు ధంకం + బాడించెను యోధియమ్మా!
జీరాజెను ముచ్చెల్లగు + జనయిత్రీ! వనలు.

ii
భరతాంబ! జన్మభూమి + నిరతాంబ! అంబ!
ఆరు ఋతువులందు నీ + వాసండుతో నందు
సృష్టికుండర మగుచున్ + ఇష్టార్థము లిడుచున్
కేళికవికారక + కీర్తనలు వరుచున్
రాకాళిరవిభవతా + రాగని ద్యోతక మగుచున్
చూరకననసారంగా బదరీ ఫలితముచున్
చంపక నును మల్లికను + కలల సురభి వరుచున్

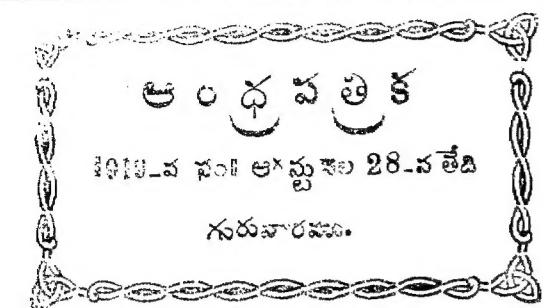
iii
భగతాంబ! జన్మభూమి నిరతాంబ! అంబ!
వేదముభాషా! వీరకృపిణీ! వర్తకఫణి! వ్యవసాయపు మేటి
పాంచాలయోధ్యులకు + ఆంధ్ర ఋతు మరాటి
ప్రవిడాంక మళయాల + రజతరేఖ కరణాటి
మాత్తుదికోట్లము మమ్ము + మోది వెంచుకల్గి
అరువదికోట్లము మే + మట్టె సాయంత
అతిహాస్యముతోడ + ఆదరించుకల్గి

iv
భరతాంబ! జన్మభూమి + నిరతాంబ! అంబ!
నీ కొండలు నిగి మట్ట + నెగించుచు భిరములు
సేదలు దధిరహింకన్ + వహించెను నుదకములు
నువ్వెని గురియింపన్. చొప్పుడు నీ మెగులు.
విమలాచలబాలికలకు + వికచ నీ వద్మంతులు.
పూజేడు చంద్రిక + సమ్మదిరము నీకు మదంబు
ఆలండు నిష్పేక్షు + ఆత్మకాన కలప
భరతాంబ! జన్మభూమి + నిరతాంబ! అంబ!
కవుకొండల వెంకట్రావు బి. ఏ. వి. ఎల్.

గౌరవము.

ప్రకటనము.

శేషటి దినము వివాహకచతుర్థి వండుగ
యగుటచే, మా కార్యసాసమునకు నెల వీయ
బడును. కాన, శేషటిదినము వృత్తిక వెలువడదు.
సంపాదకుడు.

జాయింటు కమిటీవారి విచారణ.

జాయింటు కమిటీవారి విచారణ, ప్రస్తుతము
విరమింపబడినది. ఈ సంఘమువారు అక్టోబరు
1 వ తేదీన తిరిగి సమావేశమయ్యెదరు. ఆంగ్ల
దేశమున కీటీవల వెలిసిన సాక్షియ ఇమాము,
సర్. శంకరనాయకు మొదలగువారల సాక్ష్య
మప్పుడు వైకొనబడవచ్చును. పార్లమెంటునకు
సెలవుల అనంతరము తిరిగి సమావేశమై జాయింటు
కమిటీవారి విచారణ పూర్తియై నివేదికము తయారగునా
యని సందియము కలుగుచున్నది. సెప్టెం
బరు నెలలో గూడ విరామము లేకుండ విచారణ
జరిగినచో, జనులు పూర్తియగుటకు ఏలండెడిది.
ఈమారు పార్లమెంటునకు బిల్లు ప్రవేశపెట్ట
బడనియెడల, పిమ్మట నెట్టివర్తితులు ఆంగ్ల దేశ
ము నావరించునో నెనరును తెల్పబాలరు. కొయ
లివ్ నక్షత్రమున దృఢముగ నైకమత్యము లేకుండు
టచే, తిరిగి ఎన్నికలు జరిగి ఐక్యప్రభుత్వ మేర్పడ
వచ్చును. అట్టితరీ, మాంటాగూబిల్లు వెనుకకు
నొక తప్పును, అయినను నిరాశజెంద నవసరము
లేదు. లేదని ఐక్యమువారి ప్రాబల్య మతిశయి
ంచుచో, హిందూదేశభివృద్ధి కవకాశము గలదు.
అందుచే, జాయింటుకమిటీ వారు తమ విచార
ణను విరమించెడి కాలములో, మన
ప్రతినిధు లూరుకొనక, నిరంతర మాంగ్ల
ప్రజాప్రభుత్వము గలిగించుచుండెను. ఉపన్యాస
ముల నిష్పియు, కరకటనల పందిపెట్టియు,
గ్రంథప్రచురణలు గావించియు, వీరు ఆంగ్ల దేశీ
యులకు సంస్కరణావశ్యకతను సూచించవలెను.
ఆంగ్ల ప్రజలలో ప్రభుత్వము గలిగెనేని, వారు
పార్లమెంటులో నున్న తమ ప్రతినిధులను ప్రేరే
పించి, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము చే
కూర్చు గలుగుదురు. ఐక్యమునా రెన్నికలలో
విజయ మొందినను, నపు డంతగ భయముండదు.

గత మంగళవారమునాడు సర్ జేమ్సు
మెస్టనుగారు తిరిగి విచారించబడినటుల రూటరు
వివరించుచున్నారు. విచారణారంభమునందు వీరు
విచారించబడిన తమ యమూల్యాభిప్రాయముల
మూలముగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని వీరపుడు
సమర్థించియుండ, వీరిని తిరిగి విచారించుటకుకతం
బెద్దియో దోచకున్నది ఒక్కొక్క సాక్షిని రెండుమా
సలు విచారించుటకు, జాయింటు కమిటీవారు ద్వి
శిబిముండదు అట్టి స్థితిలో సర్ జేమ్సు మెస్టను
గారి యెడల జాయింటు కమిటీవారి టిట్టి పాత్రక
భావము చూపు టెలనో తెలియకున్నది. మెస్టను
గారు, ఇండియా ప్రభుత్వాభిప్రాయములనే యా
మాట తిరిగి సమర్థించిరి. రాష్ట్రప్రభుత్వములందు,
ద్వంద్వకర్థతి నవలంబించుట, అధికారవర్గము
నెలులయినను సమాధానవరచుటకేగాని, దాని

యందు గల యాధిక్యమునుబట్టి గాదు. అట్టితరీ
రెండు ప్రభుత్వములను అసలే వేరువరచి రెంటిని
ప్రత్యేకకోశముల నొనగుటచే, రాష్ట్రము పరి
పాలనమున ప్రజల పలుకుబడి మృత్యుమగును.
సాక్షులలోకెల్ల తా నొక్కరే ప్రత్యేక కోశ
కర్థతి నవలంబించుచున్నటులు, మెస్టను గా
రంగీకరించిరి సంస్కరణములవలన, బ్రిటీషు వర్త
కుల పెట్టుబడికి నష్టము గలుగునను భయమున
కవకాశము లేదని, మెస్టనుగారు తెలియజెప్పుట
మాత్రము సమాజసముగ నున్నది. బ్రిటీషు సా
మ్రాజ్యము వెలుపల, ననేకస్వతంత్రరాజ్యముల
లో సయితము బ్రిటీషువర్తకుల పెట్టుబడి కెట్టి
నష్టము వాటిల్లలేదు. అధినివేత రాజ్యములలోనెట్టి
నష్టము కలుగ లేదు. హిందూదేశమునకు స్వపరి
పాలనము లభించినంతమాత్రమున, బ్రిటీషు వర్త
కులు నష్టపడెదరని సిడెహాంప్రభృతులు బలి
కెడి నుడువులు సత్యదూరము లనుట కెంత
మాత్రము సందియములేదు.

మాంటుఫర్డు నివేదికయందు, ప్రజాశుత్ర
శాఖలను విస్తరింపజేయు మని, రాష్ట్రముప్రభు
త్వములు ఇండియా ప్రభుత్వమును అయిదు వత్స
రములకు పిమ్మట గోరవచ్చు నని, సూచించబడి
నది. ఈ సూచనకు సర్ జేమ్సు మెస్టనుగారు త
మాత్ర మంగీకరించుట లేదు. అట్టి యాశను
గల్పించుట రాజనీతిగాదని, వీరు చెలిపిరట. ఇంతి
యగాక, నయిదు వత్సరములకు పిమ్మట శాఖా
విభజనమున సంస్కరణముల గావించుట, సంస్క
రణవిధానమునకే భంగకర మగు ననియు, ప్రజల
మానసములను కలవరపూరితము గావించు నని
యు, వీరు భయపెట్టుచున్నారు మెస్టనుగారి సంగు
చిత భావమువలన, భారతీయు లొక గుణపాతము
నేర్చికొనవలసి యున్నది. ఇప్పుడు ప్రవేశపెట్ట
బడెడి సంస్కరణవిధానము త్వరలో మార్పు
జెందనేరదు. సంస్కరణ విధానము పిమ్మట
విస్తరింపకుండ, అధికారు లేదో విధమున
నడ్డుజెట్టుచునేయుందురు. కాన, ప్రజల కను
వగు స్వపరిపాలనము నీ సమయమునందే బడ
యుట ముఖ్యవసరము. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వ
పరిపాలనము నిపుడు బడయనిచో, నయ్యది నిం
కెంత కాలమునకో గాని లభ్యపడదు. రాజకీయకు
లా, జప్తియ, పోలీసుశాఖల నీ తరుణమున వదలి
బెట్టినను, అయిదు సంవత్సరములలో దానిని తిరిగి
బడయలుగుట దుస్తర మగును. కాంగ్రెసు
తీర్మానముల కంగీకరింపని నాయకు లీ విషయ
మును గుర్తించవలసి యున్నారు. మాంటాగూ
గారివంటి సానుభూతి గల అధికారులు మిగుల
నరుదుగ ప్రభుత్వాధికారమును వహించుచుండు
రని, విమర్శకులు గుర్తెరుంగుట భావ్యము.

ఇండోబ్రిటీషు సంఘసభ్యులగు సర్ వెర్ని
లవెట్ గారు, సంస్కరణపు చట్టము వలన దేశము
విషదంబుధిలో మునుగు నని, కలవరము జూపిరి.
ఈ చట్టము అతివాదులకు ప్రోత్సాహము గలి
గించి, హాంకూలు నొక్కమాట ప్రవేశపెట్టి
అసర్థముల చెప్పిపెట్టునట. ఇండియా ప్రభుత్వము
వారు సూచించిన రక్షణోపాయముల నవలంబింప
వలయునని, వీరు గోరుచున్నారు. సర్ విలియము
మేయరుగారు, భారతీయులు ఆంగ్లసామ్రాజ్యము
నుండి విడిపోవ నుద్దేశింపలేదనియు, స్వపరిపాలన
మట్టి పర్యవసానమును చేకూర్చదనియు, తెలిపిరి.
సిడెహాంప్రభృతుల సూచియముల కిది సరి
యగు ప్రత్యుత్తర మొనిగుచున్నది. మద్రాసు
ప్రముఖ పత్రిక కేతెంచిన ప్రత్యేక ఆంధ్రీ సార్వ
ప్రకారము, తుల్సిరాం, అప్పారావుగార్లు 25 వ
తేదీని సాక్ష్య మిచ్చిరి. మద్రాసులో వెలువడెడి

యభిప్రాయములయు బ్రాహ్మణాభిప్రాయమేరని,
తుల్సిరాముగారు తెలిపిరి. బ్రాహ్మణేతరాదోశ
నము ఆంధ్రదేశమునందు ప్రబలముగ నున్నదని
యు, మద్రాసు రాజధాని సొంకు ప్రతినిధులు
బ్రాహ్మణేతర హిందువులు గారనియు, అప్ప
రావుగారు తెలిపిరి. బ్రాహ్మణేతరులలో, క్రైస్త
వులను, మహమ్మదీయులను కూడ, నిశివరకు వీరు
చేర్చుచుండిరి. బ్రాహ్మణేతరసభ కీటీవల, మహ
మ్మదీయు లొక రగ్యక్షత వహించి యుండిరి.
అప్పారావుగారిపుడు, బ్రాహ్మణేతర నిర్వచన
మును హిందువులకు మాత్రమే వర్తింప జేయు
చున్నారు. ఇంకను క్రాసురీక్ష జేయుచో, క్షత్రి
యులను వైశ్యులను కూడ ఆ నిర్వచనమునుండి
తొలగించుట విశ్వ కుము.

వృధ్వేశ చంద్రరాయుగారు, రాష్ట్రములందు
గూడ రెండుసభల నేర్పరుచుచో, ద్వంద్వ ప్రభు
త్వపు చిక్కుల కవకాశముండదని, వెస్టుమిన్స్టరు
గెజటువృత్తిలో ప్రాబియుండిరి వీరు మితవాద
రాయబారమున సభ్యులు. మితవాదరాయబారు
లగు చితామణి, సమర్థుగార్లు రాయగారి యభి
ప్రాయములతో రాయబారమున కెట్టిపొబడము
లేదని వృత్తికలకు ప్రాసిరి. జాయింటుకమిటీయెగుట
పలువిధములగు నభిప్రాయములు నివేదించబడుచు
న్నవి. మొత్తముమీద సాక్షులెల్లరు స్వపరిపా
లనాప్రధానము నాశించుచున్నారు. పార్లమెంటు
సభవారి తరుణమున హిందూదేశీయులను సం
చలించజేయుచున్న ఉత్సాహములను గ్ర
హింపనేరక, సంతృప్తికర మగు సంస్కరణము
లను ప్రసాదించనియెడల, దేశభితి మిగుల విషమ
ము గాకమానదు. కొండంతటి ఆశతోనున్న భా
రతీయులలో నిందుచే పెంకెడి నిరాశకు మేర
ఉండదు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు మకుట
మనదిగు హిందూదేశమున ప్రబలెడి ఆసంకృప్తి
సామ్రాజ్యాభివృద్ధికి దోహద మొసగనేరదు.
ఏమో సమస్య పరిష్కారమునకు కాలయాపన
జరుగుట చేతనే, నే దా సమస్య
విషమమానము చాల్చినది. భారతదేశ స
మస్య విషమదశయందుండినను లేకున్నను, ఆశా
భంగములు వరుసపెంబడి ప్రజలలో కలిగెనేని,
అట్టిస్థితి మున్నుం దేర్పడవచ్చును. ఆంగ్లరాజనీతి
జ్ఞులు, హిందూదేశము కొరకుగాకున్నను, ఆంగ్ల
సామ్రాజ్య ప్రైయమును మనమునందుంచుకొని యు
యినను, భారతదేశ స్వపరిపాలనా సమస్యను సం
తృప్తికరముగ బహుమించి, ప్రపంచమునకు
మార్గదర్శు లగుట, శ్రేయస్కరము.

అధికధరలు.

ఆహారపదార్థముల హెచ్చుధరలను తగ్గించు
టకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వెంటనే తగిన
చర్య దీసికొనవలయు నని, గా కా మి సి
కుమార చందాగారు రాజాపు సామ్రాజ్య
శాసననిర్మాణసభలో నొకతీర్మానము
నువహించెదరు. నిన్నటి పత్రికలో స్టాటి
స్టిక్సు డైరెక్టరుగారిచే తెలుపబడిన, భావ్యము,
పిండి, పప్పు దినుసుల ఎగుమతుల వివరమును
ప్రచురించి యుటిమి. సంగ్రామ సంవత్సరముల
లో, దేశములో నాహార పదార్థములధరలు వివ
రితముగ హెచ్చి, యుద్ధము ముగిసినపిమ్మట గూ
డ, దేశమున కెట్టిముపశాంతియు గలుగకున్నది.
ఆహార పదార్థముల ధరలను తగ్గించుటకు, విదేశ
ముల కెగుమతులను మానివై చుట యవసర మని,
ప్రజాభిప్రాయము వెలువడెను కాని, ఆ విషయమై
తగిన ప్రతిక్రియ లవలంబించబడలేదు. ఎగుమతు

లంతగ లేవనికూడ తెలుపబడెను. నిన్ను ప్రచురింపబడిన అంకెలజాబిన, 1917-18 సంవత్సరమునందు పై మూడు వార్తాములకును 4, 513, 690 టన్నుల ఎగుమతులు విదేశముల కంపబడెను. 1918-19 సంవత్సరమున 3, 247, 906 టన్నులంకబడెను. 1917-18 సంవత్సరపు ఏప్రిలు నెల మొదలు జూలై నెలాఖరువరకు, 1, 554, 816 టన్నుల ఎగుమతు లంపబడెను. 1918-19 సంవత్సరమునందు ఆ నాలుగు మాసములలో 1, 537, 265 టన్నుల ఎగుమతులంక బడెను. 1919-20 సంవత్సరమునం దాకాలములోనే 219, 072 టన్నుల ఎగుమతు లుండెను. ఎగుమతుల సంఖ్య రానురాను తగ్గినదని, సంతసించుటకు వీలులేదు. దేశములోని ఆహారద్రవ్యములు ఎగుమతుల ద్వారా సన్నగిల్లినవివృత్తు, పూర్వమువలె నెగుమతులు కొనసాగుట దుర్లభము. పై అంకెలలో, సైకిలకొరకు విదేశముల కంపిన మొత్తము చేర్చబడలేదు. సైకిలకొరకు 1917-18 సంవత్సరమున 366, 541 టన్నులను, 1918-19 సంవత్సరమున 303, 825, టన్నులను. 1919-20 సంవత్సరమున ఏప్రిలు మొదలు జూలై నెలాఖరు వరకు 16, 480 టన్నులను, 1918-19 సంవత్సరమున ఏమూడుమాసములలో 67, 342 టన్నులు ఎగుమతి చేయబడినవి. గతమెటులయినను, ప్రస్తుత దేశదర్శక నెటుల నివారించవలయునో, ప్రజలును క్రభుత్వమువారును కలసి యోచించి కరిగించవలసియున్నారు. చాందాగారీ తీర్మానము గాన సామ్రాజ్యశాసనసభలో తగిన విమర్శము జరిగి, ప్రజలకు తక్షణోపశాంతి గలిగింకి యేర్పాటులు కావించబడుగాక యని కోరెడు.

కృష్ణా బియ్యపు ఎగుమతి.

కృష్ణా జిల్లానుండి బియ్యము నెగుమతి జేయుటకు తుల కవకాశము లేకపోవుటచే ఎట్టిశ్రమ లేక వర్తకుడు వికరీతలాభముల బొందుచు న్నాయు, కష్టపడి పంటకండించెడి రయితుకు బియ్యము తగిలధర రాక నష్టము గలుగుచున్నది. ఇందుచే కంప్లొలుకద్దతి రయితు కనర్థదాయుగ పరిణమించుచున్నదియు, రయితు లేక గ్రీకు మొరిలిడుచుండుట మావత్రికాపాతకులకుయు, విషయము గాదు. యంత్రాళాలల వారలకి రైతులకువలెనే, బియ్యము నెగుమతి జేయుట రయితులకు గూడ సమానావకాశము గలదనియెడవాడలోనిసివిలుసప్లయనుడిపూట్టి డైరెక్టరుకి రయితు లిందులకు దరఖాస్తుల సంపుకొన్నవియు, సివిలుసప్లయను డైరెక్టరు గారు ప్రచుచున్నారు. రయితు లీ యవకాశము సమోగించి, మధ్యవారల బాధలను తొలగించి దరని తలచెదము. రయితులకు గూడ సమవకాశము కలదని ప్రచురించుటచే మాత్రలాభములేదు. రయితుల దరఖాస్తులవై మభిమానము జూపి అవి తేనియెడల, వర్తులై సెన్సుల సీయవలెనని, సివిలు సప్లయ డైరెక్టరుగారు నుత్తరువీయవలయును. లేనిచి, ఇట్టి ప్రకటనము కార్యాచరణయందు, మీ గాక తప్పదు.

వార్తాపత్రికలు

సర్ ప్రెడ్రీజోన్సుగారు లండనులో నున్న భారతీయపత్రికాదకులకు విం దొసగి నటుల, నేటి తీర్థలు దెలుపుచున్నవి. నురేంద్రనాథ బెనర్జీ, కే. శాస్త్రి, చింతామణి, కే. సి. రాంనాగార్లా విందునకు

నెడలి రనియు, హిందూ దేశపు పత్రికల స్థితిగూర్చియు, వార్తాపచారముగూర్చియు, తమ అభిప్రాయముల దెలిపిరినియు, వివరింపబడెను. హిందూ దేశ పత్రికాధికతు లా తరుణమున నెట్టి యభిప్రాయముల దెలిపిరో ప్రచురము గాకున్ను. ప్రెస్సు ఆక్టు వెంటనే రద్దవడవలె నని, తనకృతేలిపీయుండురు. మిగిలిన విషయము లెటులున్నను, ప్రెస్సు ఆక్టు రద్దగానిది, పత్రికాస్వాతంత్ర్యము పునరుద్ధరింపబడనేరదు. ఆంగ్లదేశపు పత్రికాధికతులకు హిందూ దేశము నెడ విజయగు సానుభూతి గలకని, పత్రికా స్వాతంత్ర్యము హిందూదేశమున పునరుద్ధారణముగ నటులు వారు కృషి సలుపుట ధర్మము.

బెంగాలు హైకోర్టుభాష

బెంగాలు హైకోర్టులో ఆంగ్లభాషనే కోర్టు భాషగా జేయవలె నని, కోర్టువారు సూచించగ, గా. అఖిలచంద్రదత్తు గారీవిషయమై బెంగాలు శాసనసభాసభలో తీర్మాన ముపపాదింప కలచిరి. కాని, తీర్మానము సామ్రాజ్యసభలో ప్రవేశపెట్టదగినదని తేల్చుచు బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు దానిని సరాకరించిరి. అంతట గా.చాందాగారి తీర్మానమును సామ్రాజ్యశాసనసభ కంక్షగ, రాజప్రతినిధిగా రంగీకరింపక బెంగాలు శాసనసభలో దేవలయనని సూచించిరి. దత్తుగారు దీనిని తిరిగి బెంగాలు శాసనసభకు వంపిరి. ఈమారు బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానమును తీసికొనక తప్పుదయ్యెను. 12 ఆగస్టుతేది శాసనసభలో, దత్తుగారు తీర్మానము నుపపాదింపక ముందు, హైకోర్టుచారి కార్యము మానుకొనిరని దెలిపినటుల అమృతబహు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇంతవరకు నయమే. అధికారులచర్య లప్పుడప్పుడు దురవగాహములుగ నుండునటుల కిది యొక నిదర్శన మనుటకు మాత్రము సందియము లేదు.

మినెట్ కేసు

మినెట్ అను యూరపీయనుడు మోటారు కారును బరుగెత్తించుచు, భారతీయునొకనిని క్రిందబడనై చుటచే, సతను మరణించెను. అంతటితో మినెట్ కనుపడకుండ తప్పించుకొని పోయెను. ఇంతటి ఘోర నేరమునకు పాల్పడిన మినెటుకు 1 మాసపు విడిఖయిదు, 200 రూపాయల జరిమానా మాత్రము విధించబడెను. నిందితుడు భారతీయు డగుచో, మరణశిక్షకుగాని, ద్వీపాంతరవాసశిక్షకుగాని పాల్పడియుండవచ్చును. ప్లేటుమెరు పత్రిక సహితము, మినెటుపై విధించబడిన శిక్షను హైకోర్టువారు హెచ్చుజేసి యుండవలెనని, సూచించుచున్నది. క్రిమినలు లా, భారతీయులకును, యూరపీయనులకును సమానముగ వర్తించుట లేదను భావము దేశములో చాలకాలమునుండియు ప్రబలి యున్నది. మినెటుకేసు ప్రజలలో నిదివరకు ప్రబలిన భావమును మరింత హెచ్చుజేయుటకు తోడ్పడును.

నికెలు నాణెములు

అణకును, రెండణాలకును, నికెలు నాణెములిదివరకే వాడుకలో నున్నవి. నాల్గణాలకును, ఎనిమిది అణాలకు గూడ, నికెలునాణెములనే ప్రచారమున బెట్టుటకై, నాణెపు శాసన మొకటి సామ్రాజ్యశాసన సభలో ప్రవేశపెట్టు బడును. ఈ మార్గము నవలంబించుటచే గలిగెడి లాభము సంగతి అటుండ ప్రజల యంగీకారమును బడయుటకై, ప్రభుత్వమువారు ముందు ప్రయత్నించిన, నెక్కుడుభావ్యముగ నుండెడిది. నాణెము

లలో ప్రబాంగీకారము బడయకుండ, మార్పులను వరుసవెంబడి ప్రవేశపెట్టుట దూరదృష్టిని సూచించుట లేదు.

న్యాయవాదుల పోరాటము.

న్యాయవాదులలో సామాన్యముగ నైకమత్యము ప్రబలియుండుట స్వసామాన్యము. ఇందుకు భిన్నముగ సిరెపూరు ముఫఫ్ హైకోర్టులో నొక వింత సంగతి జరిగెను. ఇరువురు న్యాయవాదులొకనొకటి విచారణసందర్భమున, ఒకం నొకరుతిట్టుకొని న్యాయాధికతయెట్లు కొట్టుకొనిరట. వెంటనే న్యాయాధికత ఇరువురు న్యాయవాదులకును కంటంపుక్రింద జరిమానాశిక్ష వైచెను. ఇట్టిపోరాటములు ప్రబలునేని న్యాయవాదుల గౌరవము నిర్మూలమగును. ఇట్టి సంఘటనము లికమిద జరుగవని తలచెదము.

మద్రాసు పసివాండ్ర చట్టము

ఈబిల్లుగూర్చి సెలెక్టు కమిటీవారు సూచించిన మార్పులను, ఆరుచర్ల సుబ్బుశృష్టారావు గారి భిన్నాభిప్రాయమును, వేరొకచో బ్రచురించుచున్నారము. శృష్టారావుగారు సూచించిన మార్పు లెంతయు ముఖ్యావసరమునుబట్టు సందియములేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి మార్పుల సంగీకరించుట ఎంతయు భావ్యము.

జేయు కమ్యునకు:—శివబ్రహ్మ సెలలో వీక్షించాక వీవారు జూరముల చచ్చి సాక్షులను విచారించెదరు.

కొండగారు:—సరివాద్దు ప్రాంతమునందలి డివిజిట్రీలోని కొండగారు లొకరితో నొకరు కొట్టుకొనుచుండుటలక ఆక్కడి మార్గమున తాత్కాలికముగ మూసి, వెనుకకు ప్రాంతమునందు కొద్దికాటి పోరాటములు జరిగెను. చాప్రి సమీపమున టూరీ గ్రామస్థులకు రి గురిని చంపిరి.

ఇండియా గర్న మెంటు:—ఇండియా గర్న మెంటు వారికి సంబంధించిన సెక్రటేరియట్టు క్యవనముల విషయమై విచారింపి ఆక్యవసర నిర్వహణలు నందలి తెదదను సాగొట్టుటకు ఒక కమ్యునను యేర్పాటుచేయుచు. పారిగురించి క్వలోనే ప్రభుత్వము వారు ప్రకటన గావించెదరు.

పంచమసభ:—మైసూరునందు ఆక్టోబరు మొదటి వారములో పంచమసభ సభకును, అందునకు తగిన రోగ్గులును చేయుచున్నాడు. చెన్నపురి శాసనసభ్యులగు ఆ సరిటియ రాజాగారిని సభాభ్యక్షకు వహించుటని కోరుదురు. రాకపోకల రైలు ఖర్చును ప్రతిభుట కిచ్చెదరు. వారికి భోజనము పెట్టెదరు. బలవిచ్చెదరు. ఈ పకలకు నెరవేర్చుట కొక సంఘము నియమించిరి.

కోర్టులో కొట్టుకొనుట:—కలకత్తా ఉమీషమునందలి సిరంపూరు మునసుకొర్టులో సోమవారమునాడు బి. సి. గోస్వామి, హెచ్చిడి. భానుజు క్షీవరలిద్దరు ఒకకేసులో వాదించుచు పాక్షిని విచారింపు నిడుచుమై మోటారుబావచ్చి మునసుగారి యెదుట దిగిర కలియబడి కొట్టుకొనిరి. దానిమీదతక్కిన క్షీవరము వారిని విడిపించిరి. కొర్టువారు వెంటనే ఆక్షీవర లిద్దరికిని చెవి 10 రూపాయల జరిమానావిధించిరి. జరిమానా మెంటునే చెల్లించుచు వారు తీర్తనవుచేసిరి. కానివారింటి వారి చేయబడును.

మైసూరు పురాభివృద్ధి:—మైసూరు పురాభివృద్ధి సంఘమువారు 24వ తేదీన సభకేసి 36000 రూపాయల నిచ్చి కుడరవాల్లీ గ్రామమున కొనుటకు నిశ్చయించిరి. వారి వలన కట్టణములో ఇండ్లు క్రిక్కిరిసి యుండవండ జేయుటకు వీలు కలుగును. గర్న మెంటు మందిరమునకు సమీపమునందు గల ఇండ్లకు బాంజేయుటకై 10,000 రూపాయలనుచెసిరి. రాజనగరునకు ముందున్న పుడేశమున సొందర్యముగ నుండునట్లు చేయుటకు 10 వేలు మంజూరేసిరి.

విచిత్రతంత్రీవార్తలు

(రైతుల పక్షాన్ని)

ఇంగ్లాండు

సంస్కరణ సంఘము.

సర్ వెస్ట్మన్ వెల్చుగారి సాక్ష్యము.

లండను, ఆగస్టు 25:— సంస్కరణ సంఘమువారి యెదుట శేడు సర్ వెస్ట్మన్ వెల్చుగారు సాక్ష్యమునిచ్చిరి. వారు తమ సాక్ష్యములో నిట్లు తెలియజేసిరి:— మంత్రులను (భారతీయులను) బాధించుచు వచ్చుచున్న విశేషముగ నుండునని నీవిజ్ఞప్తి నులోని అంగ్లేజులొకఁడు భయపడుచున్నాడు. ముందుజరుగవచ్చు వాతావ్రాతికపు యేర్పాటుల ప్రకారము రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలో సరిగ్గ పనిజరుగనియెడల శత్రుత్వం దండకములు కలుగును. ప్రస్తుతముగ స్థితిగతులు విపరీతముగ మారి ఆ మంత్రులుగా జేయుటకు స్వయంసాధనము లభించును. ఆపద్దు నీవిజ్ఞప్తి నులోని యేర్పాటులకు శత్రుత్వము ప్రయోజనము పూర్తికావలెను. అగ్నేటిస్థితి నున్నవానియందుగ నుండును. శత్రుత్వము నట్లయితే బయటజేయును. పనివాంఛు పనులకు మునిగియుండును. అతివాదము ప్రభుత్వమునకు శత్రుత్వము. ఇంతకు వారిచర్యలు నిదర్శనములు. వారిచర్యలు సాగనియ్యకుండా చేయుటకు పార్లమెంటు వారికి కారము నియ్యవలయును. అట్లు చేయునయెడల భరతవర్షము నాశనము కాగలదు. ఇండియాలోని బ్రిటిషువారికి వ్యతిరేకముగా జరుగును. ఇట్లు జరుగుటకు పార్లమెంటు వారు కట్టుదిట్టములను చేయవలయును. (సింహాసనపు ప్రశ్నకు సమాధానము) శత్రుత్వం దు సంస్కరణములకు జరిగి ప్రజాశాంతిని నుండునని యెక్కువ అభిప్రాయము నిర్వచించుచున్నాను. ప్రస్తుతము ఆలోచించుచున్న సంస్కరణ విధానములను పరిశీలించితిమి. పోర్చుగీసులు కలుగును. వారెవరు. వారెవరు. వారు అతివాదములను ఇతరులైనవారు ప్రజలను విచారించక మానరు. తమకుటల వినయములకు వెంటనే స్వయంసాధనమును. అందువలన పన్నుల భారము తగ్గవని ఆలోచించు ప్రజలకు నూరి పోయెదరు. ఇండియా గవర్నమెంటు వారు తమ ప్రజలకు అతివైరము తెలియజేసియుండిన కట్టుదిట్టములను చేయవలయును. ఆంగ్లేజులు బయట జేరియు చూడవలయును. సర్వములకు ముందుగా అంగ్లేజులకు మాగడము. విద్యను వ్యాపింపజేయవలయును. శత్రుత్వము యొక్క యాధార స్థితిగతులను యెక్కువ కచ్చును ప్రజలకు వ్యక్తపరచుచుండవలయును.

సర్ విల్లియము మేయరుగారు

మేయరుగారు తమ సాక్ష్యములో నిట్లు చెప్పిరి. ప్రస్తుతము చొరవలను సంస్కరణములకును అభివృద్ధి యేమాత్రమును కల్గదు. పార్లమెంటు వారికి ఇండియా విషయమై యధార్థపు సంకల్పము తెలియుటకు పార్లమెంటు కమిటీ యొక్క నిర్ణయము కావలయును. స్వయంసాధనాధికార నిర్ణయములకు భారతీయులు ఆంగ్లేజులతో జేరవలయుటకు ప్రయత్నించుచే మోముని ప్రశ్నించు సాక్ష్యములు ప్రస్తుతము చెప్పెను:— ప్రస్తుతపు స్థితిగతులలో భారతీయులు ఆంగ్లల ప్రాభుత్వము కట్టిల వలయునని తలచుచున్నాను. చువము శత్రుత్వము పనిజేసి పెట్టవలెదల మరీ యొకరు వచ్చి వారి నాగ్రమించుకొనుట.

ప్రామాణ్యతెరులు.

చెన్నపురిలోని మైప్పురతిక నీక్రింది వార్తను ప్రకటించుచున్నది.

లండను, ఆగస్టు 25:— శేడు సంస్కరణ సంఘము వారికి తులనీ రాముగా రాక విజ్ఞాపన కర్తవ్యమును నడుపించిరి. ప్రత్యేక సంఘ నియోజక కర్తవ్యములవారా ప్రత్యేక సంఘములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మివ్వవలయునని వారు నోటి మాట చెప్పిరి. చెన్నపురిలోని వర్తమా ప్రామాణ్యము స్వాధీనములో నున్నది. ఉపవాక్యము లందరు వారే. ప్రామాణ్యము అభిప్రాయముల భారతీయుల అభిప్రాయములను వారు భాగముగను చూచుచున్నాడు. చిన్న పెద్ద జంతువులను బోనులలో ఆహారము పడజేసినచో పెద్దది చిన్న వానిని దగ్గరకు రానియ్యక దానినంటిను అనే తినివేయును. ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్య నియ్యకుండా నియోజకాధికార నిర్ణయ సంఘము వారు చేసిన యేర్పాటు కట్టి యున్నది. ఉద్యోగము లందరిని సరిసమానముగ లభించుటలేదు. దానిని మార్పించవలయును. ప్రామాణ్యతెరులు లాభవస్తులు కాక దలయును.

గమన లందరిని సరిసమానముగ లభించుటలేదు. దానిని మార్పించవలయును. ప్రామాణ్యతెరులు లాభవస్తులు కాక దలయును.

అపూర్వాపు నాయకుగారు ప్రత్యేక విజ్ఞాపన కర్తవ్యమును నడుపించి యిట్లు తెలిసిరి.— తెలుగు జేతములోని ప్రామాణ్యతెరులు ప్రత్యేక సంఘ నియోజక కర్తవ్యమును కోరుచున్నాడు. ఆంగ్లేజులతో ప్రామాణ్యతెరులకు మధికముగ నున్నది. చెన్నపురి ప్రెసిడెన్సీ సంఘము కడుమున వచ్చిన ప్రతినిధులు ప్రామాణ్యతెరుల సాయములు కారు. ప్రామాణ్యమును, ప్రామాణ్య కడు సాధనముల సాక్షులను యొకటి పెద్దజేసిన శత్రుత్వము కల్గవచ్చును. తమ యభిప్రాయములను మార్చుకొనిరి. ఓడ్రులలో జమీదారులు కొకటిని ప్రజల కొకటిని వారికి ప్రత్యేకముగా రెండు స్థానముల నియ్యవలయును. చాలా కాగ్రహంతో రాజకీయ అభివృద్ధి కలుగునట్లు చేయవలయును. కాని తొందరపడవద్దు. రాజకీయముగ స్వాతంత్ర్యము వచ్చినయెడల సంఘములను ప్రజలకు సరిసమానముగ నామగ్నముగను.

రామస్వామి యెవరియొకరుగారు తమ సాక్ష్యములో నిట్లు చెప్పిరి:— ప్రామాణ్యతెరులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యాధికారము కావలయును. సింహాసనము కాళిను ప్రజాశాంతి కేవలము విషయమై కానరావలయును. చచ్చునది ప్రామాణ్యములందరు యొక మై అవకాశముగను ప్రామాణ్యతెరులకు వ్యతిరేకముగను నోటిచ్చిరి. సెకండరీ ఉన్నత విద్యలు అధికారము ప్రత్యేకముగనే యుండవలయును. తేలిపోని యభ్యంతరములకు కమిటీ వారు పాటింప కూడదు.

సర్ విల్లియము మేయరుగారు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును బలపరచిరి.

ద్వంద్వ పరిపాలనము.

లండను, ఆగస్టు 25:— ద్వంద్వ పరిపాలనను నడుపించుచు సర్ జేమ్స్ మెన్సురు గారిట్లు సంఘమువారి యెదుట తెలియజేసిరి. పరిపాలనమును వహించి అందరి మంచిచెడ్డలను తెలిసికొనుటకు విజ్ఞాపనము గలకనే ద్వంద్వ పరిపాలనము యేర్పరచవలెను. అట్లు ప్రజాపరిపాలనమును వహించి శత్రుత్వమును బలపరచునీ వారి కెంత సాయకర్తవ్యము కలుగునో నిర్ణయించుటకు విజ్ఞాపనము. ప్రజలకేమునందును ప్రభుత్వపు కాళిను నిర్ణయకాళినునందు కలిసిన అధికారములు ఇండియా గవర్నమెంటు వారికి నిధానము. వారు జేయవలసిన కర్తవ్యమును గవర్నమెంటు వారికి కలిగించి దీనిని నిర్వహించుటకు కావలసిన స్వాతంత్ర్యమును కోరిరి. తమకు తోచినట్లును ఏ లై నట్లును పని చేయుటకు అవకాశ మిచ్చినగాని పార్లమెంటు వారికి ఇండియా గవర్నమెంటు వారు వహించవలసిన బాధ్యత సార్వభౌమ చేసికొనవలయు. బ్రిటను జేతపు దొరతనమువారి దృష్టియు మారవలయుటకు భారతీయులకు మోపునకు అధికారము నిచ్చుటయే వాతావ్రాతికముగ నుండవలయును. కాని దొరతనములను రెండు వర్గాలు లేర్పడుటకును ఏర్పడువారు అనిర్బంధముగ తమ తమలకు చేసికొనుటకు దీనివలన పెట్టి యభ్యంతరము నుండవచ్చును. తమ కోరిక నిర్ణయమునందును, కాన నిర్ణయమునందును తమకు పరిపూర్ణాధికారముండని యెడల ఇండియా గవర్నమెంటు వారు తమ భర్తవము పెట్టు వెనక్కువలెను.

రెండు కాళినులకు అయవ్యయము ప్రత్యేకముగ నుండవలయునని తానొక్కడే సాక్ష్యమునిచ్చినట్లు ముంబై కమిటీ ప్రశ్నకు సమాధానముగ మెన్సురుగారు జిప్సుకొనిరి.

ప్రజాశాంతి కాళినులకు అధికారమును అధికారము ప్రకాశమును కలుగునదియు కలయునని చెప్పుచున్నానీ దానివలన బిల్లు యందలి మూలసిద్ధాంతములకు భంగము కలుగదాయని ముంబై కమిటీ ప్రశ్నించిరి. ప్రజాశాంతి కాళినుల కరిగించు ఉద్యోగులకు స్వాతంత్ర్య కాళినులకు అధికారము వహించువారును వేరవేరగ నుండవలయునని ముంబై ఇండియా గవర్నమెంటు వారు కోరుచున్నట్లు మెన్సురుగారు తెలిసిరి. విద్యార్థులను రాజకీయ కర్తవ్యములలో ప్రత్యేక పెట్టి వారి చదువుకు భంగము కలిగించుటకు ఆయా ప్రత్యేకము లందలి ఆంగ్లేజులు యత్నించుచున్నాను. ప్రజాశాంతి కాళినులకు వ్యతిరేకములను బిల్లుయొక్క వ్యాప్తి పొందును. సంస్కరణముల వలన ఆంగ్లము పెట్టబడి పెట్టిన భయమును భంగము కలుగదు.

రీ యెడ్డలో స్వాతంత్ర్య ప్రజాశాంతి కాళినుల కర్తవ్యమును మార్చుచేయుచున్న ఆంగ్లేయులు మంచికాదు. మొదటిసారి యుద్ధంసారి యుద్ధంసారి నియోజకములు కానన సభలలో చర్య జరుపుచుండు చాల కష్టములు కలుగక రక్షును. ఇక యెడ్డలో పునరు స్వాతంత్ర్య ప్రజాశాంతి కాళినుల మార్పును మరల కలిగి తమచు సమర్థము జేయుటకు కాక నమలందు కలుగుట కట్టిచెప్పేనని ఆంగ్లేయులకును యెక్కువగా గాక సంస్కరణ విధానము సంతయునియ్యవలయునని కట్టిచెప్పవచ్చును.

దావ్యరు సప్రూ.

సింహాసనమునందు విద్యావ్యాపకము చాల కష్టముగ నున్నది సామాన్యులు చిన్న పరిశు నియ్యవారా వెళ్ళుచుండి కి సరియగు విజ్ఞాన లేకుండ నున్నది కారణము విజ్ఞానమును బోధించు ప్రామాణ్యత పండితులు ప్రామాణ్య సంఘమువారి పద్ధతుల ననుసరించి మెలగవలసి యుండుటచే విద్యార్థులకు ఆసనాని యెట్టి సంబంధము లేకుండునట్లు విద్యార్థులకు ఆసనాని ఎట్టి పనులు జేయు లేకుండవచ్చునని. తత్కారణమున విజ్ఞానాధికారము లేకుండ నున్నదని వారుచెప్పిరి.

సంఘము జేతము ఆక్టోబరు 1-6 తేదీన జరుగును

మితవాద రామభారము.

లండను, ఆగస్టు 25:— మితవాద రామభారము ననుకర్తవ్యముగ నుండిన తింతాటి సమరతుగాల్లు వెట్టు మినిస్టరుగజట్టు ప్రతికలో నిట్లు వ్రాసిరి:— వీ.సి. రాయ గారు తెలిసిన భావములతో మితవాద లేకదీనిండును. రామభారములో నీరుకరణ రామభారములందు కలిసికొని నిజమై నున్నది. అందులో రాయ గారు మాన సంకల్పము చేసిరి. దానిని వీరసాక్ష్యములో, తెలిసిన యభిప్రాయములకు వాక్యతాసము కలదు.

సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారి ప్రయాణము

లండను, ఆగస్టు 25:— సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారు కే. సి. రాయ గారు మ్యారాలియా నోమిడ లండనుగ రమ్ముండి బయలుదేరి యిండియా జేకొనున కచ్చుచున్నారు.

భారతీయ సంపాదకులకు విందు

లండను, ఆగస్టు 25:— సర్ రాధుక్రూజ్ యోగి నీ కు కావామునో తెలులో విందుచేసిరి. సంపాదకు, భారతీయులలో ఆవిందుకు సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, వీ.సి. (బెనర్జీ) వి. ఎస్. శ్రీవాంశాస్త్రి (పర్వోలు) సి. తింతాటి (లేదను) జి.ఎస్. (బోంబే కాళిను) గా.కే. సి. రాయ గారు (అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు) కు వెల్లి. వ్యక్తి సంపాదకులలో బర్మనులు కృత్యు సర్ ఆంధ్రకములో గాల్లు మున్నగువారు వెల్లి. ఇండియాలో పుస్తక సామగ్రిక ప్రతికా సమావేశము కలదాలో జరిగిన వార్తా సంఘములు చున్నగు విషయము చర్చించుట.

ఆంగ్ల జేతము.

భిన్నము కల్గించుచున్నట్లు

లండను, ఆగస్టు 25:— బేసింగ్ స్ట్రాస్ సర్ ఆక్టండు గడ్డిను గార్లు తెలిసిరి:— ఆంగ్ల సంకటి యేర్పాటు చేయుటకు. దానికి లాయరులూ శాస్త్రములూ నుండును. వారు భిన్నము కల్గించెదరు. సో పాడుచుటకు కట్టుదిట్టములను చేయును.

వైద్యపు టే ర్నా

లండను, ఆగస్టు 25:— సర్ ప్రాంతమునకు చేరువలసిన వైద్యపు టే ర్నాలునుండి సర్ వానీ బెట్టుగాను తిగి వెళ్ళు కర్తవ్యము. కృత్యము వారు తగిన కట్టుదిట్టములను చేయును. వైద్యకాళినులకు టెంపరరీ బ్రిటిషు ఉద్యోగులకు ఆదరించుటలేదని వారు వ్రాసిరి. వారిలో చాలామంది కేసులందగా వారిని సరిపాడు ప్రాంతమునకు పంపింపుటలోని స్థితిగతులను గురించి కూడ వారు వాఖ్యాన చేసిరి.

మానసి

మోకయ్య—కోర్టు నూరువ్యక్తిదర్శన కోట్లు కుంటువున్నట్లు కలుగు చి. సో ఏమిటయ్యా యీ విచిత్రము?

వీరయ్య—ఏమిందీ పదానికి పాములు లేక?

విరోధా స్థితిగతులు.

హూదకు తెలుపు విషయములు.

అందఱు, ఆగష్టు 25:— బ్రహ్మ కర్తృక పాపమును విరోధమును హూదకుగారిని దర్శించి మాట్లాడ వారిట్లు తెలిపిరి:—

నేనిపుడు ఆమెకా వల్లి పోవుచున్నాను. మిత్రులందఱు చేసిన సహాయములను విరోధాలో యిచ్చియున్నాను. ఆరాజకమును కొంతవరకు కాపాడుచున్నాను. బోల్షివిజములను ముగ్ధులను తప్పింపజేయుచున్నాను. 5 కోట్లు పుట్టి ఆహార పదార్థమును ఆమెకావారు కుంపించిరి. యుద్ధముచే బాధితులైన ప్రజలు శ్రవణసాయముచేసి కంటలు కుంపించుకొని వారిపొట్టవారు పోసికొనునీతి యింకను గోరువడలేదు. ఒక సంవత్సరమువరకుకా యీ కష్ట మిట్లే యుండవచ్చును. క్రొత్తరాజ్యములకు సరకు అమ్మ విచ్చి నయెడల వారు తమకు కావలసిన పదార్థములను దిగువతి చేసికొని సామ్రాజ్యములనుగోరవచ్చును. బోల్షివిక్తుల బానిసుండి దక్షిణ రష్యాలోని ప్రజలలోని వారికి మిత్రులందఱి తోడ్పడవలయును. అట్లు ఒక సంవత్సరమువరకు తక్కువగాకుండ చేయవలయును. ఆర్మీనియాలో నుండి ఆంగ్లేయులు తమ సైన్యమును మరలించియెడల వారు ఒకరికొకరిని నరుకుకొని వచ్చెదరు. అక్కడ తిండికి చేయుచున్న రేర్పాటులకు ప్రతిబంధము కూగును.

ఇండియాకు ఒకవిమోచము.

నెయింటురావులు, ఆగష్టు 26:— ఒకవిమోచము! బా రెంటోరు బయలుదేరినది. అటుండి యిండియాకు వెళ్లును.

బ్రిటిషు పారసీక జేతములు

కనిస్టాంటినోపిలు, ఆగష్టు 26:— బ్రిటిషు పారసీక జేతములకు జరిగిన ఏర్పాటునుగూర్చియు అందులను ఇంగ్లాండు యిండియా పారసీక జేతములకు కలుగులాభములను గూర్చియు క్రికెటు ప్రాముఖ్యమును వి. హగారు (మింకోలో) మరయొక వారములోకా అందును. హగారు రచనమును తిరుగుద్రులను దర్శించుచున్నాడు. పిమ్మట యిటలీనిట్లర్థము ప్రాప్తిచేతములకు వెల్లి ఆమెకాకు వెల్లెదరు. ఆమెకాకుండి మరలి వచ్చి యిండియాగరమున చాలకాలముండరు క్రయాణము 6 నెలలు వచ్చును.

యూరప్

నైటిషియాలోని సితి.

కోపెన హేగను, ఆగష్టు 25:— అప్పుడు నైటిషియాలో పోలండు సైన్యములను నైటిషియాకు తుట్టడించెదరు. విద్యోహులకు చాలవస్త్రము కలిగెదరు.

నైటిషియాను మిత్రులందఱి త్వరలో నాక్రమించు కొనవచ్చును. జర్మనులు మిత్రులందఱి వారి సమైక్యమును కోరిరిట అందుచే ఎంతవరకు కావలయునో తెలియజేయు చుని మిత్రులందఱి వారు యువము అను నీవాని కోరిరి.

తెనడా

యూపరాజు వర్తమానము.

క్యెటెకు, ఆగష్టు 25:— యూపరాజుగారు తెలులో టూరెలో పట్టాభిషేకు బయలుదేరిరి. తెలులండి వారిలో చాచిపోట్ల ఆగను. అక్కడ ప్రజలు వారిని దర్శించి బాధిష్టములను చెప్పుకొనిరి వారిలో యూపరాజుగారు మా ప్రసన్న గావించి వారికి తమ భావములను నిచ్చిరి.

బొంబయికిక్రికె క్రీడాలు:—బొంబయిలోని నర్. జి జిభాయి క్రికె క్రీడాలుకు దర్శియు వచ్చి. జి.సాలముగారు (ప్రిన్సిపాల్) నియమితులైరి. వీరు ఆక్టోబరులో నింగ్లండు నుండి వచ్చెదరు.

హిందూ దేశమును దారిద్ర్యము బారినుండి మరలించెడు ప్రయత్నము.

అయ్యో, మనదేశము కురియును నశించుటచే ప్రజలకు వ్యర్థము లేక జానునాచే భావపరుచున్నాడు. అందుచే మన కురియుటకు పోరాడవలయు కలిగించుటయు మనదేశ స్వతంత్ర నాడుకయు జరుగవలసి యున్నది. కనుక క్రికెమును విప్పుములారాకుండ యీ భాద్రపద శుక్ల చదితి రోజునగాని ఆవై అయిదారదినములలోగాని జేకాళియనులందరు విష్ణు శక్తుని సాక్షిగ స్వతంత్రముగా నైకొనవలెను.

ముక్కున చినిపిరాజు

నారువేయు పద్ధతి.

[ఇందుపూర్వ సుబ్బరాయారెడ్డిగారు]

మదరాసు రాజధానియందు కక్కినజిల్లాలో నారు వేయుపద్ధతి బోధుగా లేదు. రెండు మూడు జిల్లాలలో తప్ప నెల్లూరు ప్రాంతముల రయితులు సహజముగా నీరుపెట్టికొన్ని భూములలోను వర్షము కురియగానే కొన్ని భూములలోను చల్లువద్దలి అకాడిగా జరుగుచున్నది. చల్లుట పూరికాగానే వెన్నకాములలో నీరుండదు. వెన్నకొట్టా, గోదావరితో సమానమైనది కానందున వర్షములు సదా కురియనందునకా అందుల ఎండిపోవును. అప్పుడు చల్లినభూములు విశేషముగా కలుపు పట్టి ఆ కలుపులో కయిన వృద్ధికాపొవుచున్నది. రయితులందఱు వైద్యోకారము చేయుచున్నందున బాధము చిక్కినటులయే గాక చాల వస్త్రపరుచున్నాడు. ఇట్టి వారు ఈ క్రింద చెప్పబోవు పద్ధతులను అచరించిన ఫలసిద్ధి బహుముగముగదను.

మనము కృష్ణజిల్లావారి నాలు పద్ధతి కరము వారు నాలువలెను. ప్రతి రైతువారికిగల భూమిని అనుసరించి వాపుల ఆధారమున అద్దెలో కొంతక, పునర్వస్తులో కొంతక ఇట్లు ఒక్కొక్కరైతు కొంతకొంత చొప్పున నారుపోయెదలెను. ఒక్కడవగా పోయెదడు. వారు ఒక్కసారే నాలుకును నిద్దరుగును. కాని జేయుటకువచ్చుచును. గాన 2-3 దహాలుగా నారువల్లలో పోయెదలెను. ప్రతిరైతు అదేభూమిలో నారు పోయెదడు బాధిగాని దోపు గాని కనిపించుకొనవలెను 2-3 కి 5 మార్గదూపాముల కచ్చుచేసి బావి:ట్లుట వస్త్రము గదా అని రైతులు తలపెంచుచు. కాని ఆబావికేట వివాదినే గాక ఇతర మెట్లయెరు వెట్టుకొని చాల బాధయు పొందుటకు పనికిరచ్చును. వైద్యోలు కట్టించుకొనుటకు వీడరైతులకు ప్రభుత్వమువారు ఆప్యలు ఇచ్చుచున్నాడు. ఈ పోక ర్యములను ప్రతిరైతు పనిజరుగుటకు సౌకర్యములను ఏర్పాటు చేసికొనవచ్చును.

గమనించవలసిన సంగతులు

భూమిని బాగుగానున్న వచ్చిపేత వస్త్రా యెరువు నిద్దముగ ఉన్నంతలో యేకరా 1 కి 20 బండ్లచొప్పున కట్టవలయును. పిమ్మట దున్న బారంలోకాని నిదానించి కర్మాది నారుపోయెదలెను. ఒత్తుగాపోయక యేకరము 1 కి యేడురూములచొప్పున విత్తనము చల్లవలెను. అదిమొలచింది మొవల ఆచర్లిన విత్తనము ఎన్ని నెలలకు వండునో అన్నివారముల నారు ఆచమడిలో నుండవలెను. అంతకు బాన్గిఉన్న యెడల నారుమడిపోవును. వీడవ భూములకు నీరుపెట్టికొన్ని ఒకవారం రోజులు కుర్చొచ్చి కర్మాది నారు నాలువలెను. నారునాలువప్పుడు ఒక్కొటిగా విడదీసి నాలువలెను గాని 2-3 కి 5 కి నాలుగూడదు. దీనిని రైతు ముఖ్యముగ గమనించవలెను. ఒక్కొటిగ నాలువందున తెగుళ్లులేక బయలుగా నుట్టు పిలకలుపెట్టి వెరువృద్ధికొచ్చును. ఇట్లుచేసి నవో తొలెతి. మునువారికి చాల ఆక్రమకరముగ నుండును గాని ఒక్కనెల రోజుల కర్మాది చాలమేలుగా కనబడును. ఒక్కొక్కటిగ నాలువకర్మాది ముహూ 6 అంకులముల నీరు 5-6 రోజులు కయ్యలోనే ఉండదచ్చి కర్మాది ఎండితియు వలెను. రెండురోజులు ఎండితిచ్చాక తరుగా నీరుపెట్టవలెను. అట్లుచేయుటకులన కయ్యలో కలుపు నొకకట్టు నశించియును వృద్ధికొచ్చును. కొంతలు చల్లుట తెలిక యీ పురాకు పద్ధతియని చెప్పుచున్నాడు. గాని అది సరిఅయినసంజాయిషీ కాదు. వారు నాలువకర్మాది నీరు కయ్యలో ఉండుటబట్టి వత్తనవై టికోదు. కలుపు మొలచును. చల్లినయెడల నీరుతీసజే ఆరితిన తిరుగా నీరుపెట్టును ఆర్పికారము 4-5 దహాలు చేయగానే కలుపు విశేషముగా పట్టి యి 1 కి 40 మంది మనుష్యులు కలుపుతెయిటకు కాకలెను—యతీయును నారు పోయెటకు విత్తనముల యి 1 కి ఆయిదు ముంతలు వచ్చును. చల్లినవో వదిలెండు ముంతలు వలయును. నారు వేసెందున ఏను ముం కలు మిగులుచున్నది. మిగిలిన విత్తనముల కరియకు నారువేయు మూలీలు వచ్చుచున్నాడు. చల్లినయెడల వదిలెండు ముంతలు చల్లి వేకరెచ్చుమీద కలుపు తియిలనియుండును. బాన్గిఉన్న తిగులుచున్నది. ముందుగా నారుపోసి ఆచయిన నాలువే పురుగుల బాధకుండ లేకుండ వృద్ధికొచ్చును. చల్లిన కయియ లేకగా నున్నందున పురుగు ఆవైయను తినివేయుచున్నది. తోడనే వర్షము పోయింధ మెయెడల ఆపుగు కొట్టిన మొక్కలు కల్లిపోవుచున్నది. నారువేసిన కయియ బలము గలిగియును పుట్టిఉన్నందున ఆ కయియను తాళక చల్లిన లేవనైత చెడి పోవుచున్నది. పయిన ఒక్కొక్కటి నాలుకులన బాన్గిపోయెటకు వైత కలసిరచ్చుటయే గాక కయియ గంటగట్టి చాలాబలముగా వృద్ధికొచ్చును. నేను 10 సంవత్సరములకుండి నారు వేయుచున్నాను. నాభూములందు ఒక్కమొక్కనే నాలుచున్నాను. చాలమేలుగా వృద్ధికొచ్చుచున్నది. పంట చాలామేలుగా పంకుచున్న వైసంగరులకు అనుభవము ననుసరించి (వానితని. రైతులందఱు నింకలి మంచిచెట్టలను గమనింక గోరెదను.

ఇందువల్లి.

[మా విశేషము యొద్దనుడి]

పాతకాల.

ఇందువల్లి, ఆగష్టు 26:—మాగ్రాయమునందు తొగడ శ్రీరాజుగారి స్థలమునందు గాగ్రాయములందఱుచేరి ఒక నూలు అను కట్టించియుండిరి. అందు నూరుల పిల్లలు చక్కగా విద్యాభ్యాసము చేయుచుండిరి. ఇంతలో శ్రీజమినాదాయ గారు ఆస్థలమునుగూర్చి వ్యాఖ్యముచేసి గెలుపొంది నదకు నూలును తీసివేసివారు. ఇట్లు చేయుటకులన రయితులు ఆ సంతకుపులుగా నున్నారు. అయినను నదకు స్థలమునుగూర్చి శ్రీజమినాదాయగారుచెప్ప రాయబార మంపు టుచియు. అయితే మాగ్రాయములో కొంతమంది కలసి ఒక ఇంగ్లీషు మాస్టరును తీసుకొనివచ్చి 12 కు పిల్లలకు మాత్రమే చెప్పకలెననియు తిదికరులు తీకమిచ్చినను చెప్పరలని ఏర్పాటుతో ఒకనూలు అను స్థాపించియున్నాడు. ఇదిఎంతయు అనుచియు. గ్రామస్థులందరు ఏకేభవించి విద్యాభ్యాసానికి సాధనము లరయుటకు మారు అరట్ట బామట కోచనీయును. కాన వై పాతకాలాధ్యక్షులు నదకు నూలులోకి వెట్టుచుండియు ఏర్పాటుచేసి కృష్ణతా పాత్రులయ్యెదరు గాక.

భాద్రాగరము

కరువేసినీతియందు చున్నది. 120 పుస్తకములను ఒక దిన క్రికె 2 వారవక్రికెలు 1 వత్తు వక్రిక మాత్రమే వచ్చుచున్నది. వాటివైనను ప్రవృత్తును ఉపయోగించుచున్నట్లు తోయటలేదు. విద్యుగలవారందరు క్రికె పతనమున కలవడి భాద్రాగరము సభివృద్ధికి గొనెచ్చెదరు గాక అని వేసుచున్నాడు.

పరవతి సంఘము.

శ్రీ అనీస్టాంటు రెజిస్ట్రార్ కరువుతో మా గ్రామమున కొక వరపతి సంఘమును కాకేతుకోచేసివారు. నదకు సంఘాధికారులు అప్పు తెచ్చి వ్యవసాయించుచున్నారు అయితే సంఘమునందు కొన్నిలోక లున్ను సరియైనకొని పరవతి సు ఘాద్లోకల 5 ను నెలలు లయ్యెదరు గాక.

జేవాలయము.

శ్రీ చెన్నకేశ్వరాలయము స్వీకృతు ఏడి గురుకులపల్లి గోపాలకృష్ణయ్యారీగారు (బ్రహ్మీగా నియమించబడి జేవాలయమును చక్కగ బాగుచేయించివారు. ఇప్పటికే విశేషధన వ్యయముచేయబడినది. ఇంతటియండి అత్యంత మరవరముగల ధనులకుకప్పు తదియ్యవలయు విరమించజేసి ఆదయ్యును మా గ్రామవిద్యాభ్యాసానికి ఎవ్వరగ భక్త్యుపెట్టి గ్రామస్థులకృష్ణతకు సాత్రులయ్యెదరు గాక.

పోస్తాఫీసు.

తపాలాఅఫీసుకు గురించి మాగ్రాయములేగాక మామట్టుకట్టగ్రామస్థులు చూశెను. మాగ్రాయములో పోస్తాఫీసు వెట్టించవలయునని పోస్టల్ అధికారులకు అనేకమార్లు అర్జీలిచ్చి యేున్నాడు గాని తృప్తికరమును జనాయి వచ్చియుండిలేదు. మా గ్రాయమువెద్ద. రోజు 1-3 కి 10 కు త్రైయును పోవుటయు 15 కు త్రైయును వచ్చుటయుగలదు. మా గ్రాయము:కు 6 మైళ్లదూరముగా నున్న తెన్నేరుకుండి మాకు ఉ త్రైయులు దినేరా రావలయును. ఇందులన మేము బహువ్యవధులు న్నాముగాన పోస్టల్ అధికారులు దయతో మాగ్రాయములో ఒకపో:చి పోస్తాఫీసు వెట్టెదరు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

కర్షణము.

ఇంతవరకు కర్షణములేవు అందుకల్ల కువైనలు తెగు పు తగిలిపోయింది. నిన్నును మొన్నును కర్షణములు కురిసినవి.

కాలములు.

మాగ్రాయమునకు సాగుబడికి వచ్చెడి కాలం రైన్ క కాలముంచి కోమటిగుంటయొద్ద పుట్టిరి. నదకు కాలముకు కికాలయొద్ద ఒకద్రావుకు నందమూరు పోలిమేరులో ఒక ద్రావుకు 3 సంవత్సరముల క్రిందట కట్టియున్నాడు. ఈనూరు సంవత్సరములకుండి రయితులు నానాయికట్టులు కునుచు డి. పి. దబ్బు ఆసానులకు నదకు రెండు ద్రావులు సవరణ చేయుచు అనేక అర్జీ లనిచ్చియుండిరి. అందుమీద క్రిందట నుక వెద్దగండి ఇచ్చియుండిరి ఈవత్సరము గోలజేయగా క్రినూక రెం టెండెంటు ఇంజనీయరుగారు స్వయముగా దనుచేసి నదకు రెండు ద్రావులయూడి నిర్మయముగా ఈద్రావులు రెండు మాగ్రాయ రయితులకు ఇచ్చుది కలుగచేయుచున్నవని నమ్మి కికాల ద్రావువద్ద రెండువైపుల 9 అంకులములని నాలుగు తూములనిచ్చి (అట్లే నందమూరువద్దను) మాగ్రాయముల కృష్ణకరు పాత్రులైరి. కాని ఎంతకాలము వైద్రావులు సవరణ చేయలో అంతకాలము ఈ అకష్టకపురు. గానడి. పి. దబ్బు అధికారులు వేసవికాలములో వైనను సవరణచేసి మాకష్టములను తీర్చెదరు వేడుచున్నాను.

ప్రాధేనక మరణము:— ప్రాధేనక వేర్వేరు వారోడ
గారు చనిపోయిరి.

కామశాస్త్రము లేక లోకతంత్రము.

(వం॥ అదినారాయణశాస్త్రి.)

లోకము శాస్త్రాధిపతి, దివ్యశక్తియు లగు శాస్త్రము లో లోకం. తదగురు చేరి కలహమునకై గాని శ్రమంధ కాగ్రమేగాని 'ఈ క్రమంబట్టి, ఈ జనాభిప్రాయములు గల వాడు' అని లేనిదిగానుచో దోషమునో నరూపించిరేని అది మేముకొని ఆ క్రమపునకు ఎంతటికావ్యములు అగు గుణములనున కామమూలము తొల్లిటి విషయములే స్వీకరించునగా! మధ్యకామమునది మోసగుణములను స్వీకరించు క్రమమేయగును. ఇట్టి లోకమునకు సాధారణముగ నమోదమైనట్లైతే బుద్ధివంతులలో కొందఱకు కష్టము క్రమములను నోరొప్పును పొందెదక క్రమశాస్త్రమునే గ్రహించుట యను సామ్యమున్నది.

కామశాస్త్రము అను పేరును వినినంతమాత్రనే మన వాటిలో నేరేఖలు (అనేకులు) యేల! నూటికి తొమ్మిది పాళ్లు) అది దిద్దివీసి శేషమనెదము దుష్ప్రభావమునకు దాని కలహము తొలగినయెడల కామమనెంతటి సమర్థమైనదని దానిని కృతజ్ఞులయై యున్నయెడల నభిప్రాయములు కలిగి యున్నాడు. మనవారి యభిప్రాయమున కనుగుణముగానే మన క్రమశాస్త్రమువారను ధూమ్రాక్షిణి అట్టి పుస్తకము తెచ్చిట కనబడినను లోకాని పుస్తక సంగ్రహకర్తకు కలకలంబంధగౌరవము నీయదగునయిన కానించినయెడల, తక్కిన గ్రంథములలో యర్థములు కలదా! లేదా! యను విషయము ననుంచి ప్రస్తావించి, కామశాస్త్రము యర్థమిది శేషమా? మతేయ! కా శాస్త్రమునం దేయను గుణములు లేవా? అన్నచో శేషములగు గుణములు కలవు? అను విషయములను మనము జరిపింపవలయును. కామశాస్త్ర మనగా ప్రకృతము మన యాంధ్రజాతిలో ప్రచారమునందున్నదియు సమస్తా గ్రంథముల అధికభాగంబ్రకృతమున నగు కొక్కొక్కము కాదు. మనముగల నా ప్రకృతమునాటికే నుత్తరీయదై కాళిదాసాదులకు మేర మనకార్యదై లో, యాత్ర కొలుకు అనగా ప్రపంచము జేమనునై తనకు పూర్వమున సమకాలికులగు సకలరాచార్యులొక్క మతములను సంగ్రహించి లోకతంత్ర మను పేరితో రచించిన వాత్సాన్యయన కామశాస్త్రమని యెఱుంగవలయును.

ఈ వాత్సాన్యయన మహర్షి గ్రంథమునందు ఆచ్యుతచ్యుత, శంకర్షణుడు ననుసరించి తొద్దాటి ద త్తక చారాయణ ను వర్ణనాధి ఘోటకముఖ గోష్ఠియ నోడికా పుత్రాయ అగు కాత్త్ర ప్రకర్తయై యొక్కయు లోకప్రకర్తయై నగు నాచార్యులయొక్కయు పేరులను, బాష్టీకము అనంతి ములము అభిరము సింధుమద్రములు శ్రీ రాజ్యము శోనలాంధ్రములు వంకరగింకములు మన్నగు జాతీయల పేరులను ఆయా జాతీయల ఆచార కర్మసూత్రములను క్రమబద్ధపడినవి.

పూర్వము కాత్త్రకారము లేవర్గవారులు చతుర్వర్గ వాదులు నని రెండు తెగలుగ నుండెడివారు. అనగా పురుషార్థములు (పురుషుడై పుట్టినందుకు అవశ్యము శార్వరికదగిన జన్మపుణ్య) ధర్మార్థ కామములు మూడెయిని వాదించువారు తొందలను, ధర్మార్థ కామమోక్షములు శాల్మను పురుషార్థములేయని వాదించువారు కొందలను, అని రెండు విధములు గనబడినవి యర్థము. మన కామశాస్త్రకారుడగు వాత్సాన్యయనడు లేవర్గవారులలోని వాడు. ఈయన తనవాతమును గ్రంథారంభమునందే ప్రారంభించెను. (గ్రంథారంభమునందు శిష్టాచార సిద్ధులగు మంగళాచరణములు చేయుచు ధర్మార్థ కామభ్యంతము—యని ధర్మార్థ కామములకు నమస్కరించెను.

ఈమంగళాచరణవాక్యమే వాత్సాన్యయనకు ధర్మార్థానుబంధమగు కామమే అభిమతముగాని కనుధర్మమగు కామము కాదని నూతించుచున్నది. అట్లుగానిచో కేవల మొక కామతేవునకే, "పుస్తకాభిర కంయకం నమరయోవనం యోషితా" మనిన వారివలె నమస్కరించి యుండును. మతేయ! ను నీ మహర్షి "అనోష్ఠ్యావ్యవధం పరస్పరా నుపమాకరత్రి తర్హంకేనేతి" అని-ధర్మ విభూతుకము గానిదియను స్వీకర్తవగు సామ్యజనునదియను అను లేవర్గమునే నేనింపవలయునని తస్యగ్రంథములో ప్రతిపాదించబడినది విషయ పాఠశుద్ధ్యతను జ్ఞుడించుచున్నాడు.

కామశాస్త్రము చదువకలదు దురభ్యాసమును శేషమం తటి వచ్చివంగునాలో నిండి అట్లయింప కాటవ వట్టె యుండుననిగదా మనవారి యభిప్రాయము. నిజమును పరికించిన చోకామశాస్త్రమును దెచ్చుటనైన నొకవోటు గట్టియట్లెలక ఈమక్కాత్రి ముండిన నున్న జేమోకాని, మనకుండితులు విద్యాధులు మొదలగువారు ప్రతిదినమును సర్వసాధారణముగ కతవ పాఠవాదికర్మసూత్రములలో నుండికొనిన కామ్యములలోనున్నట్లు బాహిదముగ వచ్చివచ్చిగ లేదు. ఉదాహరణమునకై ఈ క్రిందిపలుములను చూడుడు. కృష్ణమంకము 19 సర్గము మూర సంభవము 8 వ సర్గము, మాఘము 10 సర్గము, భారవి 9 సర్గము. నైవధము 18 సర్గమును. మనచరిత్రములో వరూధినీ క్రమయల సంభావనము. ఇంకను తక్కిన గ్రంథములలో నయ్యైభాగములను పరికించినచో తెల్లము కాగలదు. మతేయ! నీవాత్సాన్యయన కామమూత్రము, మనవారనుకొనరితీ, ప్రజలను దుష్ప్రభువునకు తీసికొని పోకుండుట యట్లుండ నైగా యుక్తాయుక్తముల నెఱుంగ లేనివారిని దుర్భాగ్యులునంపి తప్పించుటకై, శ్యాచ్యుచారముల నవలంబించి అతిప్రకర్తనముచేత నెండిచో చెడిపోయి రని చెప్పి, నరచేవుడు, కారకర్మ, చోళరాజు, అభిరకొట్టగాణు జయసేనుడు మున్నగు వారి చరిత్రముల నెఱిగించుట కత ప్రత్యక్షముగా నున్నవలన నివారింపి నుపభును చూపింక కత్తిగలది యగుచున్నది.

ఈ విషయమును గ్రంథమునందుండియే యుదాహరించిన మేలుగా ఉండునగదా! చూడుడు— "బహుశ్య కామకళా గ్రంథాయితే యథావాదాద్యోకామ భోజః కామ ద్యానిష్ఠ్యాం కన్యామభివ్యు మనస్సుబంధు బాష్ట్యంబన వాకే. తేరరాజ కృపాల్యావ. అతిబలశ్య కీచకో ప్రావతివ. రాజబశ్యకీతాం అవరేచాశ్యేవ బహవోవ్యక్తంకే కామకళా విసప్తాః" అని.

కామశాస్త్ర మన్నంతమాత్రాన లోకము వివరితార్థమును జేసికొనెదలనునమనముచేతనే గాలోయను, బాల్లర యధ్యాయము చివలను వాత్సాన్యయనమహర్షి, "యగోష్ఠి లోకవిద్వైస్తా యవ వైరవివారిటీ, తరసిం పాత్రికాయాచ, సతామతిలేష్టాః" అని లోకమునకు శ్యామము గలిగించునదియును విరంతుకేను గలిగించునదియును కరపిడన మేవభావముగా గలదియునగు గోష్ఠిని విజుగుడగు వాడు ప్రవేశింపరాదని నీషేధించుచు చున్నాడు. ఒక్క ఈ నిషేధమేకాదు. ఇంకను "కాత్త్రములో చెప్పబడియున్నది కదా యని అన్నింటిని జేయుటకు పూనుకొనరాదు. ఏలయనగా కాత్త్రములో చెప్పబడినవి స్థూలదృష్టితో చెప్పబడినవి కావున లోకము నెఱింగి ప్రకర్తించవలయు" నని మూడ చెప్పి యున్నాడు.

మహర్షి వక్యంబు "అనుచితములగు విషయములను ధర్మ భాష్యములగు విషయములను వక్తృగౌరవమునబట్టి గాని కాత్త్రగౌరవమునబట్టి గాని స్వీకరింపదగి దనియును వైద్య కాత్త్రమునందు మక్కమంశమునకు రసవీర్య విషాకాములు చెప్పబడినవి అంతమాత్రాని నది గానివ్యయ కాదనియును" చెప్పి తన గ్రంథమునందలి అత్యుక్తివోషమును వారిది మత భుమును ప్రదర్శించెను. ఇంతయేల మహర్షి తివలతు ఫలశ్రుతి నిట్లు చెప్పెను.

"ఈ కాత్త్రమును చదివి ఇందలికత్త్యము నెఱిగిన వారు ధర్మమును అర్థమును కామమును లోకవిద్యావమును అర్థించి యుక్తాయుక్తములు కలవారగుదురే గాని రాగాంధులై ప్రకర్తించరు. ఈ కాత్త్రమునందు శానానిధములగు చిత్తరత్నములు ప్రస్తావనమున చెప్పబడినవి కాని వెనువెంటనే నివారకోపాయములను చెప్పబడినవి. ఇట్టి కామశాస్త్రము, బ్రహ్మచర్యము నిష్ఠులమగు సమాధి అను పీని బలమున లోకయాత్రకై చెప్పబడినదే కాని అంధప్రాయముగ రాగము కృద్ధిపొందవలయునని కాదు. ఈ కాత్త్రము నెఱిగిన వాడు ధర్మార్థకామముల పిలిచి లోకప్రకర్తనను ఎఱింగి జలేంద్రియుడు తక్కువ కాగలడు. అను దీనినిబట్టి చూచిన కామశాస్త్రము మనవారనుకొననట్లు దోషభూయముగాక గుణగర్వమగుచున్నది.

మహాశి కాళిదాసుని యభిజ్ఞాన కామంతలమునందలి చతుర్థాంశమునగల శ్లోకచతుష్టయము కదకః, అక్షరకః, వాత్సాన్యయనగ్రంథసందర్భమున కవచాదమే. జేమేంద్రుడు, కేంకరాచార్యులు, మహాశిభకభూతి, నుకర్షిసిద్ధ వ్యాభ్యానకర్త మల్లిపాధకృతి, మున్నగువారు తమతమ గ్రంథములందు మహానారసింహ వాక్యరత్నములు వాత్సాన్యయననివే.

ఈ గ్రంథమునకు మహర్షి లోకతంత్ర మని పేరు పెట్టెను. ఈపే రెంతయు సమంజసముగ నున్నది. గ్రంథమునందు లోకప్రకర్తన కాధారభూతములగు విషయములన్ని యొకచర్య నేయబడినవి. శ్రీపురుషుల కలములు జేకలమునీకులు ధర్మార్థ విద్యానిబంధములు, లోకములోని మర్యాదలు, కీర ధర్మములు, తక్కిరిపాల వావశ్యకత, చతుష్టయకళలు, శ్రీపురుషుల వరణవిధానములు, సంబంధనిర్ణయము, జ్యోతిషముల మత చారములు, భావవీర్య, ద్యూతకార్యములు, అగ్నాగ్ధా కబంధ విచారము, శాగరకర్తనము, వివాహయోగములు, గార్వాష్ట ధర్మములు, కదాచారములు, వారినియత్యుక్త్యములు, వర్ణుడిన మహోత్సవములు, అటలపాటలు, మున్నగువిషయములన్ని యొ విపులముగను గ్రంథసందర్భమున కదిగర్థముగను వర్ణించి బడియున్నవి.

కృత్తుకము మనవారిలో నేరేఖలు ఆంధ్రుల ప్రాచీన సంప్రదాయములను చరిత్రములను నిర్ణయించ నవలగు శాధారణుల నన్వేషించుచున్నాడకదా! అట్టివా రిందలివిషయములను పరికింతుగాక.

వాత్సాన్యయన మహర్షి చెప్పబోయింప తన గ్రంథము నంద, ఆంధ్రులను ఆంధ్రజాతియులను వారి యాచార కర్మసూత్రములను శేష్కానియున్నాడు కాని అచ్చుకచ్చుట— (1) "ప్రకృత్యా మ్యవ్యక్తరతి ప్రియా అతుదివయో నిరాచారాకాన్యాంధ్ర్యా" 2 అ. 6 అ. (2) ప్రతాపవరకన్యా దశమే నాని కించివోపాయనిక మత్యుక్త్యా ప్రవిశ్యాంకఃపుర మత భుక్తా వీర విప్లవ్యంత ఇత్యాంధ్రాణాం" అని కృత్తునూచకముగ నుల్లేఖించుచున్నాడు. వైదికేష్వానబడినవానిలో రెండవ యాచారము ఆంధ్రులలో నున్నదా! విచార్యము.

ఏని యెట్లున్నను వాత్సాన్యయన గ్రంథము ఆంధ్ర భాషలో తక్కువ యుండనగిన గ్రంథము. అత్యుక్తములగు విషయముల నెన్నింటినో ఇత్యాది ఎఱిగించి లోకములకు దుర్నిధి నుండి తొలగించి ఆయురారోగ్యబలవంతులను బరుగట్టు చేయగలను. జ్యున్మి ఇగ్గియు మున్నగు విశేషభాషలలోను వంక హిందీ ఘూర్జరాది స్వజాతీభాషలలోను ఇది ఇదివలకే ముదిరమై మ్రోవేలు నున్నతనవ వద్దలి ప్రచారముననున్నది. ఆంధ్రమునకు ఈ వద్దలిని గ్రంథము ప్రచారమునకు వచ్చిపో మేలుగా నుండును. ప్రకాశత తెచ్చిన నుండురేని భాషాం తరీకరణమునకు గూడ సాలశ్యము లేవంద నేను భావ్యున హితముగ నావశ్యకములగు టిప్పులుతో నిగిరకే లేటెఱుగున ప్రాసీయించిన సంప్రాప్తమరి ఈయగలను. అభిమా నులు యెఱింతుకగా! ఆంధ్రభాష కీరక్తుములనువేర్చి తరింతుగాక.

దేవాలయము దోపిడి కేసు:— అనామదాలాదులో శారాయణస్వామి దేవాలయమునందు దోపిడికేసినందులకు హాదీ,మోరీటీ, అచవారలకు చెవి 1 ఏడ్ల కలకత్తయు భోగిలాలుకు యావట్టిర ద్వీపాంతర వాన కిక్తయు విధించబడినది. అత్రసాత్తుకు దొరకనమువారు వకపరుచుకొనుట కాజ్ఞయిబడినది.

ప్రతివర్తకము
లండను, ఆగస్టు 28:— ఇండియాలోని ప్రతివర్తకమును అభివృద్ధి చేయు విషయమై పోస్టలము పోయి. ప్లాన్ల కేవో న్నుగాడు "మాకెచ్చెట్ల గార్థియను" పులికా విలేజుకునకు తెలిపి హిందూజాతీయనందు కృత్రికంబు కృత్తములకును ఇంగ్లండుకును సరాసరిగ వ్యాపారమును ఏర్పాటుచేయుటకు మంజూరయిన విషయమును నిర్ణయించవలయునని వారి ప్రధానోద్దేశము అందుకులన మధ్యకర్తలకువచ్చు లాభము పంటదాగులకే రాగలదు. ఇక్కడు బొంబాయి కలకత్తలలోనికర్తలకు కృత్రిక కొని యెగురులె చేయుచున్నాడు. వారిందువిషయమై మాన్వెస్టరును దర్శించుచున్నాడు. అక్కడికి కాన్సులుకును సరాసరిగ వ్యాపారము విరివిగ జరుగుటకు నులుపువున్నదని వారియభిప్రాయము. కృత్రిక నికొన్న స్థలములోనే తేల్లుకట్టి తేల్లుపులులు తిరిగి బద్దలకొట్టి నక్కరలేవంద జేయగలిగిమేని ఇది సాధ్యమగును. దీర్ఘ కాలము తరతును ఇండియావారు మన్వెస్టరు కర్తలతో హిటికీ లాకలాలరను విషయమును వారు విశ్వసించవ ఇండియాలోని కొత్త మోస్తరు యంత్రకాలము లాంక్ షైరలోని యంత్రకాలములకంటె చాల సదుపాయములుగ నున్నవి. ఇట్లుండుట కలన నండియా ఒక అంతస్తులోనే అన్ని కనులను జరుపుటకు సాధ్యమగుచున్నది.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Indian Reforms. Joint Committee's Inquiry. Position of Europeans.

LONDON, August 25.

At to-day's sitting of the Joint Committee, Sir Verney Lovett said that the Britishers in the Indian Civil Service were apprehensive that ministers would be subjected to strong racial influences, and if the provisional Government proved a failure, things would be allowed to drift until a catastrophe occurred. Then home rule would come with a rush. Premature home rule would mean the abandonment of India and themselves. The position would become intolerable and the final result of British rule in India, would be strike and disorder. He referred to the vigorous propaganda pursued by the anti-Government extremists. A strong lead was needed against this which the British Parliament should give in order to prevent the ruin of India and British interests there.

Sir Verney Lovett, replying to Lord Sinha, agreed regarding the desirability of constitutional reforms in the direction of greater control by people's representatives. He said he thought the proposed scheme would encourage politicians, whether extremists or otherwise, to appeal to the masses, and the extremists would endeavour to persuade the people that if the latter listened to them, they would get home rule quickly and their taxes would be lowered. He suggested the adoption of the Government of India's proposed safeguards. Another remedy against mischievous activities would be in increased and improved education, also publicity which the Government should not hesitate to organize throughout the country.

Sir William Meyer said he did not think that any great retrenchment would result from the proposed reforms. He favoured a Parliamentary Committee, owing to the fact that some questions in Parliament did not show much knowledge of Indian affairs.

Replying to a question whether Self-Government would not lead India to insist on separation, Sir William Meyer said that at the present stage of world politics, most Indians realised that they could not stand alone, and if we walked out somebody else would walk in.

Communal Representation.

Non-Brahmin Claims.

LONDON, August 25.

At the Joint Committee meeting to-day Mr. Tulsiram submitted a memorandum and made an oral statement urging communal representation through communal electorates. He drew pointed attention to the fact that the Indian press and Indian platform in Madras were in Brahmin hands, and Brahmin opinion was being represented to the world as Indian opinion. He compared the proposals of the Franchise Committee, without safeguard of communal representation, as throwing food indiscriminately to the animals in a menagerie, where the strong animals like the lion and tiger monopolise it, and the weaker animals starve. Uneven distribution of appointments called for a drastic revision. He urged proper safeguards to protect the interests of non-Brahmins.

Mr. Appa Rao submitted a separate memorandum and made an oral statement, explaining that non-Brahmins in the Telugu parts were persistently demanding communal electorates and the non-Brahmin agitation was stronger in the Andhra country. He declared that representatives on behalf of the Madras Presidency Association appearing before the Committee were not non-Brahmin Hindus. He drew special attention to the changed attitude of Mr. Kesava Aiyar, who had been made much of by the Brahmins and pro-Brahmin witnesses, as appeared from an extract from the Hindu of the 25th July. He pressed for two separate seats for the Uruys. One for Uruys zamindars, and the other for Uruys in general. Finally, he added that political advance should be cautious and gradual, in view of the social conditions, since, with political liberty, social equality does not follow.

Mr. Ramaswami Mudaliar examined last, supplementing his memorandum, and emphasised that the unanimity of non-Brahmin opinion was in favour of communal representation, whilst the pro-Brahmins said that the Brahmins smothered them with kindness. Both sections wanted protection. He further pointed out that communal representation was asked as a temporary measure, and could be altered by the Parliamentary Committee, and showed the number of Brahmin seats asked for by both sections was the same. He explained why the Brahmins before the Joint Committee got behind the company which they entered into with pro-Brahmins, and showed that there was a clash of interests between the two communities. He instanced the division in the Provincial Council on the question of transfer of civil justice, when all the Brahmins voted for, and all the others against, the transfer. He urged the reservation of secondary education and higher education. He finally exhorted the Committee not to attach too much importance to theoretical objections.

Sir William Meyer, giving evidence also supported communal representation through plural constituencies (Madras Times).

Essence of Dualism, Government's Position.

LONDON, August 26.

Speaking before the Joint Committee to-day Sir James Meston said that the whole essence of dualism, as seen by the Viceroy and his colleagues, and almost its sole justification, was that it provided a field in which the new popular Government would learn to do administrative work by actually undertaking it. That was the only way in which the

new popular Government's fitness for the extension of powers could be gauged. It was a clear duty of the Government of India to allow the popular Government the widest possible liberty within that allotted field. That duty being accepted, the Government of India pressed most earnestly for corresponding liberty in its field. The Government of India felt very strongly that it was impossible for them to fill their responsibility to Parliament unless they were permitted to carry on their own work in their own way. It was essential as an earnest of the new spirit, that their policy must be reflected in a growing influence of the popular view, but this did not affect the essential conditions of the experiment, which were that each half of the Government should do its own work unfettered by the other half. They asked the Committee to consider as an open business principle the absolutely cardinal issue, namely, whether it was possible for the Government to do its duty if, in the last resort, it could not make its own laws and gain control over its own finances.

Replying to Mr. Montagu, Sir James Meston admitted that he was the only witness who advocated a separate purse.

Mr. Montagu drew attention to witness's apparent disagreement with the principle of the Bill that there should be greater control in transferred subjects and greater influence in reserved subjects.

Sir James Meston said that the Government of India only asked that the machinery of influence should not be the machinery of control. He protested against constant attempts by Indian local politicians to bring schoolboys and under graduates into politics thereby materially interfering with their studies. He thought that the scope of the Bill should be enlarged by extending the field of transferred subjects. He had no apprehensions regarding the effect of the proposed reforms on 400 millions of British capital in India.

Mr. Meston on Modification of List of Transferred and Reserved Subjects.

LONDON, August 26.

Mr. Meston did not think it politic to hold out the hope of modification of the list of reserved and transferred subjects within five years. The period of the first two councils would prove difficult. He considered that it would be a calamity of the worst type and probably fatal to the success of the scheme if immediately after the inauguration of the new constitution, men's mind should be disturbed by the prospects of being able to secure further distribution of legislative functions in such a short space of time.

Education in India Insufficient.

Doctor Sapru of Allahabad declared that education in India was insufficient. The average graduate was far from being a cultured gentleman. The European professor had to live as a member of the European society, the result being that there was no intellectual atmosphere and he failed to exercise any influence in the desired direction.

Committee Adjourned.

The Committee adjourned till 1st October.

British Finances. Cutting Down Expenditure.

LONDON, August 25.

Speaking at Basingstoke, Sir Auckland Geddes stated that on the suggestion of the Chancellor of the Exchequer, a Financial Committee had been formed with Mr. Lloyd George as chairman, with the object of reducing the expenditure and exercising economy. The Premier was concentrating upon the task of cutting down the expenditure, and enormous results were already being achieved.

LONDON, August 26.

The country was faced with two great problems of finding markets and increasing production. We were starting a system of export credits with a view to facilitating resumption of export trade to disorganised parts of the Eastern Europe especially furnishing coal because without its recovery of Europe was impossible. We were completely remodeling, strengthening and developing the consular, commercial and diplomatic services and taking steps to foster trade within the empire. He made a stirring appeal as regards the increasing output and said the other way lay in disaster.

Obituary.

Professor Vernon Harcourt.

LONDON, August 25.

The death is announced of Professor Vernon Harcourt.

Development of Cotton Industry in India.

LONDON, August 26.

Professor H. Stanley Jevons, who is on a brief vacation in Wales, despatched to the correspondent of "Manchester Guardian," a scheme for the development of cotton industry in India. His main purpose is to ascertain the desirability of extending direct trade between England and upcountry centres in India and adoption of measures, whereby profits of the intermediaries at import towns of Bombay and Calcutta, may be secured for the interior. Mr. Jevons is visiting Manchester in this connection and thinks that direct trade, between Manchester and Cawnpore, is capable of extension. The question largely turns on whether consignments can be made up for upcountry delivery so that the bulk need not be broken up at the port town. Mr. Jevons does not consider that the varying conditions prevent the serious Indian competition with Manchester products for a long time. He comments on the advantages of new type of mill in India compared with Lancashire by which the former carry out all operations on one floor.

Messrs. Bannerjee and Roy Sail Home.

LONDON, August 26.

Messrs. Bannerjee and K. C. Roy, members of the Indian moderate deputation, will sail for India on "Neuralia."

Frontier Medical Arrangements. Drastic Government Action Demanded.

LONDON, August 26.

Henry Burdett, in communication to the "Times," reiterates the demand for drastic government action as regards the northwest frontier medical arrangements and alleges inconsiderate treatment of the temporary British officers in medical service. Many of whom were on board the homeward ships, when they were hurried off to the frontier. He also comments on the conditions at Dacca.

Indian Journalists Entertained.

LONDON, August 26.

Sir Roderick Jones entertained the Indian journalists, to luncheon at Savoy hotel to-day. The English journalists present included Lord Burnham and Sir Andrew Cairo. Informal exchange of views followed on the position of the Indian press, Indian news service, both outward and homeward, and the coming meeting of the Empire Press Union in Canada. The Indian guests included Mr. Bannerjee of the "Bengalee," P. C. Roy of the "Bengalee," the Hon'ble Sastri of the "Servants of India," the Hon'ble Chintamani of the "Leader," Mr. K. C. Roy of the "Associated Press," and Mr. Jinnah of the "Bombay Chronicle."

Aerial Flight.

LONDON, August 26.

SAINT RAPHAEL: A British aeroplane piloted by Lieutenant Halliwell has left for Taranto, whence the flight will be continued to India.

Exchange Value of the Rupee. Rise Due to American Demand.

LONDON, August 26.

With reference to the arrangement made by the Secretary of State with the Bank of Montreal for the offer of telegraphic transfers on India in New York the Morning Post points out that America has recently been able to bid a premium of ten per cent, or more for rupees in London owing to the low rate of the sterling exchange, and notwithstanding the rise of the exchange value of the rupee in sterling. The new arrangement should reduce American demand for rupees.

The Moderate Deputation. Difference of Opinions.

LONDON, August 25.

Mr. Samarth and Mr. Chintamani, Secretaries to the Moderate Deputation, write in the "Westminster Gazette" that the opinions of Mr. P. C. Roy, expressed in the evidence contained in his letter to the "Westminster Gazette" are not shared by the Deputation, of which he is a member, and differ materially from the views embodied in the Deputation's memorandum, of which Mr. Roy is a signatory.

London Tea Sales. Marked Firmness.

LONDON, August 26.

The London Tea sales at Mincing Lane were marked by great firmness, largely due to long delays in securing delivery. It is stated that tea which reached the dock before the end of June has not yet been warehoused.

Silesia

Silesian Trouble. Poles Attack Germans.

LONDON, August 25.

COPENHAGEN.—It is reported that the Polish troops have attacked the German forces in Upper Silesia at numerous places, and that the insurgents have suffered heavy losses.

Allied Occupation Probable.

LONDON, August 25.

PARIS.—There is some likelihood of an early Allied occupation of Silesia, as the German delegation at Versailles has unofficially requested it. Consequently, the Allies have asked General Du Pont for details as regards the strength and composition of the forces needed.

Turkey

The Press on Anglo-Persian Agreement.

LONDON, August 26.

CONSTANTINOPLE.—The press is devoting articles to Anglo-Persian agreement dwelling on the importance of Anglo-Indian aid in the work of Persian regeneration. The Shah is remaining another week at Prinkipo where he is visiting his parents daily. He will then proceed to Italy, Switzerland and France, sailing from there to America. He will make a fairly long stay in London on returning from America. The tour will last six months.

Dominions

The Prince on Tour.

Journey to Toronto.

LONDON, August 25.

QUEBEC.—The Royal train's journey to Toronto was a veritable triumphal progress. The train stopped at numerous small stations en route, where deputations awaited the Prince, who shook hands with everybody and gave autographs galore.

(ASSOCIATED PRESS)

The Government of India will shortly announce the appointment of a committee, to enquire into the procedure of Government business as now conducted in the Secretariat, with a view to its simplification and improvement.

Sir H. Llewellyn Smith of the English Board of Trade will be the chairman.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondent.)

By Wire.

Afghanistan

Frontier Situation.

SIMLA, August 27. A press communique says:—Owing to inter-tribal fighting in Dirchitral, road has been temporarily closed for a day. The Dakka camp and a piquet near Ali Masjid were sniped on the 25th. Minor raids continue in Peshawar area. Raiders killed five Turi villagers, near Chapprai, northwest of Thal, on the 24th and a small column on march was sniped near the same spot the following day. The Sherrounis are reported to have held a Jirga to discuss the raising of a lashkar.

Calcutta

Calcutta Improvement Trust.

Removal of Calcutta Mint from Present Site.

CALCUTTA, August 26. Mr. C. H. Bompas, Chairman, Calcutta Improvement Trust has addressed the Government of Bengal with reference to the letter from the Government of India in which it is stated that the Government of India see no reason to reconsider their decision that the Calcutta Mint should not be removed from its present site. Mr. Bompas in his letter states that the reasons for that decision are not indicated but it may be inferred that the question was considered mainly from the point of view of convenience of working of the Mint and not on a consideration of the advantages to be derived by Calcutta as a whole from vacation of the land at present occupied by the Mint. The Board of Trustees for improvement of Calcutta are of opinion that it can be shown that the sanitary improvement of Burra bazaar will be greatly facilitated by the removal of the mint and that the removal of the Mint would improve the conditions under which the trade of Calcutta is carried on and that these considerations are of such great importance to Calcutta as a port and centre of commerce that they should outweigh any administrative difficulties which arise in connection with the removal of the Mint. After stating the advantages both for trade and sanitation of Calcutta and convenience of the inhabitants by the removal of the Mint the letter says:—It is not proposed that the Government should incur any financial loss. The present mint site is so valuable that there is no doubt that land can be acquired elsewhere and a new mint erected with every modern convenience at the price that could be obtained for the site of the present mint.

Printers Strike.

About 500 men working in Messrs. B. Thacker Spink and Company's printing Press struck work to-day. The men want an all round increase of wages. Police were sent to maintain peace.

CALCUTTA, August 27.

At the instance of the Registrar, Joint Stock Companies, the Chief Presidency Magistrate to-day issued a process against Messrs. Bando and Co. as Managing Agents of the Oriental Navigation Company for having as alleged issued a prospectus of that company in Calcutta papers offering shares to the public before concern had been officially registered.

The Deputy Commissioner of Chubbassa committed to the sessions of Patna High Court a case in which Mr. S. R. Gita, Permanent way Inspector of the Bengal Nagpur Railway at Rowkela, claiming himself as a British born subject stands charged with having murdered with an axe his timekeeper, Nagendra Nath Das Gupta on the night of the 28th ultimo while he was asleep in his quarters. The dead body of the deceased was found on the railway line the next morning. It was at first reported to the Government Railway Police that the case was one relating to a train accident, but investigation went to suggest that murder had been committed by the accused because the deceased as alleged refused to marry his daughter and the body was thrown on the railway line.

Mr. Minet's Case.

Press Comments

CALCUTTA, August 27.

The case of Mr. Minet who has been sentenced to one month's simple imprisonment and Rs. 200 fine for knocking down with his motor car and killing a Hindu in Aizpore is being commented on by the Calcutta papers.

The "Statesman" says:—It would be difficult to imagine a worse case than this reckless driving, resulting in the instantaneous death of a fellow-creature, followed by the disappearance of the offender and a cowardly and lying attempt to cover up his tracks. The public has a right to be protected from such a man and it is to be regretted that the High Court to which he immediately appealed did not avail itself of the opportunity of enhancing the lenient sentence imposed by the District Magistrate.

The "Bengalee" says:—The sentence passed on Mr. Minet has been incompatible with the gravity of the offence. It seems to us that it is a fit case for the Local Government to interfere with a view to awarding to the accused a sentence which the seriousness of the offence makes him liable to.

The "Amrita Bazar Patrika" observes:—We are not in favour of excessively severe punishments. We believe they invariably defeat their own object. But we regret to find that leniency is generally reserved for European offenders and severity is the portion of Indians.

Scene in Court.

CALCUTTA, August 27.

During the hearing of a title suit in the court of Mr. B. B. Mukerjee (Munsiff's Court), Serampore, on Monday, a heated discussion took place between two pleaders, Babus B. C. Goswami and H. D. Basu, over the examination of witness, as a result of which both of them abused and assaulted each other in the presence of the court. Other pleaders and spectators interfered and separated the two fighters. Quite a sensation prevailed at the time, and the court at once drew up contempt proceedings and fined the pleaders Rs. 10 each and directed that the fines should be paid at once, stating otherwise warrants would be issued for its realisation.

The Punjab

Mr. Kalinath Roy Released.

LAHORE, August 27.

Mr. Kalinath Roy, late Editor of the "Tribune" was released this morning from Lahore Central Jail. He leaves Lahore almost immediately for Calcutta. In extending Mr. Roy a cordial welcome the "Tribune" writes:—The belief of absolute innocence which must have sustained Mr. Roy throughout his incarceration is shared in full by his countrymen at large. He comes out chastened through suffering exalted in the eyes of his people. Never courting popularity, never seeking limelight Mr. Roy did his duty fearlessly and unostentatiously, solicitous of no reward except approbation of his own conscience. But now has come to him unsought reward in enhanced regard and esteem of his countrymen. Now have been set on his modest brow laurels of their loving admiration. We are indeed proud of him. May all his sufferings blossom forth into service of India and may he be long spared to the Motherland to consecrate anew to her cause great gifts of his intellect and character.

Bombay

Guzrat Disturbances.

Swami Narayan Temple Looting Case.

AHMEDABAD, August 26.

The first tribunal gave judgment to-day in the Swami Narayan temple looting case. The accused Hiji and Motiji were convicted of offences under Sections 121 A, 141 and 395 Indian Penal Code and sentenced to seven years rigorous imprisonment. The accused Bhogilal Virchand Bhagat was convicted under Section 121 and sentenced to transportation for life and all his property forfeited. The accused Narghoy and Imamkhan were acquitted and ordered to be set at liberty. The accused Bhogilal Bhagat was also convicted under Sections 121A, 148 and 395 I. P. C. the sentences in all cases against him to run concurrently.

BOMBAY, August 27.

Mr. W. H. G. Solomon has been appointed principal of the Sir J. J. School of Art, Bombay, and is expected from England in October.

The Jail Commission which returns to India in cold weather, is expected to arrive at Bombay about the middle of December and will proceed to examine witnesses in Bombay.

United Provinces

India's Military Organisation.

ALLAHABAD, August 27.

The "Pioneer's" London military correspondent writes:—The whole subject of military organisation of the Indian Empire is to be thoroughly considered and deliberated upon by the Reform Committee just set up by the Government and of which Lord Esher is to be the president. The Committee is to inquire into all details of administration and organisation of the Army in India. The task will doubtless occupy them for several months. Later, they will proceed to India to consider all details of this very complex subject on the spot. The appointment of the Committee, of course, indicates that the Government is not satisfied with things military as they now are in India, and has decided to carry out drastic changes in the near future. That there is a very great need for reform is generally admitted, but it would not do for the reputation of those who have been charged with the administration of Indian affairs to agree readily to needful changes without the report of an imposing commission to flourish in the faces of those members of Parliament who are apt to ask very awkward questions. The Commission is certainly a fully representative one, and many of those who are on it are men who have had wide experience of Indian affairs, but I venture to say the findings of the Commission could be almost fully predicated at the present time.

Rising in Kurdistan.

ALLAHABAD, August 27.

The "Pioneer" learns from Mesopotamia the following:—On the defeat and capture of Sheikh Mahmud in June last, and the pacification of South Kurdistan by the operations of mobile columns throughout the area, a rising occurred on the 16th July in Central Kurdistan. The British Political Officer and his assistants were murdered at Amadia and the Christian inhabitants of the valley were massacred and their villages looted. A force was concentrated at the most forward British outposts 15 miles from Amadia by the end of July. After a difficult night march through mountainous country, this force surrounded the hostile village of Bamuzni at dawn on the 1st August. After two hours' resistance the village surrendered, having suffered 17 killed and 6 wounded. The important Sheikh, believed to be one of the chief instigators of the murders, and his relations were among the prisoners. Since then the force has been engaged in sweeping the valley, no further opposition being met with since the first action.

Mysore

Mysore City Improvement Board.

MYSOORE, August 25.

The City Improvement Board in their last meeting, decided to acquire the whole of Kukkaraballi village at a cost of Rs. 30,000 for the purpose of laying out an extension to remove congestion in the city. A sum of Rs. 10,000 was allotted for the improvement of the house sites near Government House and another Rs. 10,000 was set apart for beautifying the approaches to the palace.

Address to Viceroy.

At a meeting of the city municipal corporation held on Friday last, a draft address to H. E. the Viceroy was read and approved. H. E. the Viceroy will arrive at Bangalore on the 27th November next, repair to Gersoppa Falls and return through the Mysore Arrikere State Railway to Mysore on the 1st December at 8 a. m. H. E. the Viceroy will stay in Mysore for 3 days, proceed to Karapur Camp, spend about a week there, hunting and witnessing the Khedda operations, returns to Mysore, goes to Bangalore and thence to Kolar Gold Fields and leaves the State by about the 13th December next. While in the capital His Excellency will visit Krishnarajasagara works, Sir Seshadri Iyars Electric Power Station etc.

Panchama Conference.

At a meeting of the Civic and Social Progress Association held on Sunday last it was resolved that arrangements should be made for holding a conference of Panchamas during the first week of October 1919. That the Hon'ble Mr. Raja, Member of the Madras Legislative Council should be requested to preside over the conference, that the Railway fares to and from should be given to Panchama delegates and free lodging and boarding should also be given to them. A committee was formed for the purpose.

Proposed Co-operative Stores.

BANGALORE, August 27.

At the resumed meeting of the United Planters Association to-day, Mr. J. S. Nicolls presiding, the suggestion to establish a central co-operative stores for planters was discussed. On the motion of Mr. C. E. Abbott of the Wynad, a resolution was passed to the effect that the Association in default of the introduction of the value payable system with Europe, strongly recommends the establishing of a co-operative stores at some central place, all shares in which are to be held by planters. A select committee with Sir Fairless Barber, and Messrs. Lake and Weston Elwes, was appointed to consider the matter and report to the Executive Committee of the Association.

Import Duty on Tea.

BANGALORE, August 26.

At the afternoon session, Mr. A. K. Weld Downing, of the Nilgiris, moved a resolution that the Association approach the Government of India through the Government of Madras, requesting them to place a duty of 4 annas per pound on outside tea imported into India. Mr. Weld Downing said that the matter had been brought up at the previous meetings, and last year the Government replied that it was against their fiscal policy. This reply, it seemed to him, hardly appeared to coincide with their present proposed taxation programme as regards income on factories. He quoted figures from the "Times of Ceylon" to show that during the periods of January July, 1918, and January to July, 1919, there was an increase of 677,733 lb. in the tea imported into India from Ceylon. He was sure that all would agree that the free trade policy is now not slowly but quickly and without cessation undermining and taking away a market at their very doors. What they wanted is protection to the extent that others had against them, and an import duty would give them that, so that their tea would not be under sold by inferior rubbish which is being dumped into the country and sold at rates which their superior tea could not compete with. He alluded to the difficulties the South Indian planting community have to face with, and said they could not allow this matter to rest without the very strongest representations being made. He thought that if an unfavourable reply be again received from the Government of India, the matter should be taken to the House of Commons, so that the unintelligible action of the Indian Government might be brought directly before the greatest tea drinking community in the world, the British working men and their labour leaders requested to agitate for a complete repeal of the import duty on tea into Great Britain.

Mr. C. E. Abbott, of the Wynad, in seconding the resolution, stated that those in Northern India did not care for this matter, and he urged for direct representation on the Tea Cess Committee.

The resolution was passed.

Other Resolutions.

On the motion of Mr. Congreve, a resolution was passed that all companies, estate owners, managers and superintendents be asked to subscribe to a war memorial such memorial to take the form of a planters' ward in one or more hospitals as funds permit.

A resolution was also passed urging the appointment on the Tea Cess Committee as the representative of the U. P. A. S. I. of a firm principally interested in tea in South India. Several other resolutions were also discussed and passed.

The meeting adjourned till to-morrow.

Indian News.

About and Around.

The Coinage Bill to be introduced in the Imperial Legislative Council next month proposes to legalise the circulation of four and eight-anna nickle pieces.

The total subscriptions for the new Indian loan up to 26th August are Rs. 16,29,58,100 inclusive of Rs. 1,15,01,600, in the shape of war bonds.

CALCUTTA, August 28.

It is stated that a number of well known Kabulis were taken under escort to Peshwar on Wednesday night.

I

II

III

IV

(1736) వ్రాయగోరువా రిట్లు వ్రాయవలెను.
H. S. RAO,
P. O: Fundalur, Nilgiris.

మహాకవి, కాళ్లకూరి నారాయణరావుగారి
అపూర్వ నాటక రాజములు.

పద్మవ్యూహము.

ఇందలికథ: భారతవంశజ అభిమన్యు యుద్ధసౌధుడు
ఆదినుండి యుద్ధములకు నర్హుడైన కల్పవలసినది నింది
యిదివిషయము చతుర గొలుపుచు, భారతవంశంబు బడి
యు రసవంతముగానుండును. కృతి పద్మమున కీరణము పుల
కరివలెనే నాటా నడిపించును. ఇంతయు! కృతించి రెండు
నెలలు వారేదు- కృతు లయిపోవచ్చినది! నెల రు. 1.

చిత్రాభ్యుదయము.

ఇందలికథ సారంగధరచరితము కాని, వాడుకలోనున్న
చాదుకథ కాక, అత్యద్భుతముగా మార్చబడినది. నేయిసారము
చదివినను తనవిధమున. ఆక్షరలక్ష లిచ్చినను కృతులు చాలదు
వలెనని, దీనికి పాటి నాటకములేదు. కాని, యెన్నో కృతులు
లేవు. ముందువారినివారే అద్భుతములు. నెల, రు. 1
రెంటికింపు వ్రాసినచో పాస్టేజ్ మేకు వహించును.

సిటీ ప్రెస్, కాకినాడ.

మేలైన పద్దులు

మా పద్దులు, చాల అనుభవముగల తెయిలర్లచే వ్రాసి
బడినవి.

క్రీడపద్దు	1-1 రు	2-4-0.
దళము	1-1 రు	26-8-0.
కాకినర్లు	1-1 రు	2-8-0.
దళము	1-1 రు	29-8-0.

పద్దులకు వ్రాయునప్పుడు గొంతు కొలక వ్రాయవలెను.
12 పద్దులు ఒకసారి రెప్పించువారికి 1 పద్దు ఇశాం.
1896) బహునియ (తేదీగు కంచెని, పాపుకాయపేట, మద్రాసు.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస

విశేషకావ్యము. శైలిసులభము. ప్రచురించు కవింక
విశేషము. కొద్దిప్రముఖములైన మిగిలియున్నవి. కృతకమును.
ప్రతి 1-1 రు 0-12-0, పాస్టేజ్ రు. 0-8-0.
శ్రీరామకృష్ణమందిరం, గొడుగుపేట, మచిలీపట్నం. (1700)

పాఠ్యపు వేంకటాచలపట్టితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. అష్టాంగసంహిత:—అష్టాంగముల పేరు లోకము
మీ అష్టాంగముల రసములను నిర్దేశించి యున్నాడు. 2
యొక అష్టాంగముల రసములను పేరు తయారై మండలే
శ్రేయము కల్గినపుడు సిద్ధాంతము వేంకటాచల పాత
చరిత్రముగ అలగగలదు. వివరము, మూడవ కాళ్ల
అక్షరములు, నన్ని పాఠము తెలుసుకునది కవుల గుణములను
పేరు 1-1 0-0, రు. 1 1 ఇశాం. (594)
2. శ్రీరామ శైలం:—శ్రీరామ గర్భము, నందుల లోపి,
చావులకును ముండును. పేరు 1-1 0-8-0, రు. 1 1 ఇశాం.
3. శ్రీరామ రామకం:—దీనిని శేషించినపుడునుండియే
శ్రీరామకం కట్టక (కలరా) వాంతిలేది, కీరలేది, అట్టి
లేదును గుణము కాగలదు. పేరు 1-1 0-0, రు. 1 1 ఇశాం
4. కాలములోకము:—విద్యలకు అలవాది; తియ్య
మును. ముండును, ములపద్దులు, అట్టిలేది, కృత్యము, కవి
పుష్టియందును, ఆకలిలేకుండును తెలుసుకునది గుణములు
తిద్దులు పుష్టికలరా కలదు. పేరు 1-1 0-12-0, రు. 1 1 ఇశాం
5. లోకామయసర కమూరియ్యము:—విద్యలకు వాడు
మునుమినవారికి, వాంతిలకు తియ్య గుణ
కాలి. ముండును, కడికెను, దప్పు, అట్టిలేదు, కీర
కాకిం, పార్శ్వవాయువు, ములపద్దు, ఇవ్వం,
వతివర్ణము, ములపద్దులు తెలుసుకు యొక
లోకామయసర గుణములేదును. (301)

మొదటి పుస్తకము గల పేరు	0-4-0
మూడు పుస్తకముల పేరు	3-3 1-8-0
"	12-8 2-18-0
"	25-3 8-8-0

పైకి కొంతమంది నూతన అనువాదము తెలుగున కనుపించును.
శ్రీ సీతాగామవ వైద్యశాల, మద్రాసు.

మలయ చందనము

(1251) ఆంగ్లమునకు మలయ
మందు తుమ్మకొనుచున్నట్లు ఎవరికి
తెలియదు. బర్మము లేదు. పితికా
మన్నును కలిపియున్నది. ఈచేరు. ఈచేరు
మేను మా మలయచందనము ఎంత
తెలుపు, వచ్చు అను మాను విభజించు.
ఆంగ్లమునకు మా మలయచందనము మున్ను. డబ్బీ 1-1 2-0-0
కందరంపాగ్యు. అనుమండ్రి

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు నన్యాయమును బట్టి జీవ గాత్రా కే
యటకు కలయువారు ఆయుర్వేదసార సంగ్రహమును
1708

వైద్య విద్య

అను గ్రంథమును చదువును. కృతి, విభాగములేదు.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
37, చీబాలవారు, మద్రాసు.

ప్రకటన

మహా మహావాక్యము లొక్కండ తెలకటర్లు కవి
విరచితములైన అనుద్రుతములైన ఈగ్రంథములు గలవు.
అంధ్ర భాషాభిమాను లెందైనగ్రంథముల నయ్యుకొనవలెను
వెల్పెదరని తెలకటర్లు కవి ముఖమునకు దిగిన భవనవాయ
మునకే గ్రంథముల విషయము సర్వస్వార్థక్రమములను బడ
యగలదు. అందులకు భాషా నేపథ్యము తెలుసుకునది నిశ్చయము
నీతియందును తెలకటర్లు కవిగారి ముఖమునకు మహా
యము చేయుటయను రెండు ముక్కలములు గలగ గలవు.

- 1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ముటి
కాచలమహాత్మ్యము (ప్రబంధము), 3 అజామిలో
సాఖ్యానము, (యక్షగానము), 4 సత్యనారా
యణపాయనము (ప్రబంధము).

ఈ విషయము వివరములను తెలిసికొన గోరువారు
గ్రంథి తిరువాదాకు వ్రాసికొనవలయును.

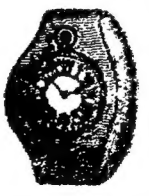
తెలకటర్లు కవి గ్రంథములు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, కంబుపేట్టి, మద్రాసు.

(వి) కుమ్మరగొమ్మను కి మూల్యమును మందు.
ఇది మిగుల హాస్యకరమును మందు. కవి కనుకైన
లోకము రాయుటలకు తెల్లని చుచ్చులు, అట్లుకాక వర్ణము
పై మరయేవిధమైన రంగులను నిర్మూలముచేయును ముఖ్యము
గా నీ లోకమునకు వాగ్వివేచికాను (భాగ్యరసు) ముం దిదియే
దీనిని డబ్బీ 1-1 రుపాల్ చార్జీతో సహా రు. 4-8-0.
1646] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

1899వ పాకెట్ గడియారము

మిగుల మేలైనది. అందమైనది. ఈ నెల
లోపుగ రెప్పించుకొనవారికి ఒక ఫోటో లె
కేనా క్లిప్తో సహా బహుమానము ఇవ్వబ
డును. గడియారము బహుమానముతో సహా
నెల రు. 8-8-0. ముంబైకిగడియారం లోకమునకు సహా రు. 6-0-0.
వి. డి. అంబాల్ అంబుల్, సామకాదుపేట, మద్రాసు.

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion
and Impotency, take the first step to health by sending
for the Free Descriptive Booklet which describes Dr.
Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its pra
ctical application known as the Erectruss. The Erectruss
treatment has cured where other methods had failed
and a perusal of the Booklet will make it clear to you
why Erectruss has superseded all other remedies. Erec
truss has been aptly described "as an aid to Nature"—the
actual cure being effected by an "excessive accumulation
of the blood in the diseased part," the Erectruss being the
means by which the desired accumulation is obtained.
This method is essential "Natural"—that is why it has
performed such miraculous cures. Write for Booklet by
next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala
(India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS

669)

చంటి బిడ్డ (1609)

ఇందు కికుపోవలము, చాది, పోకపాటు, బాలలో
ములు, తికిళ్లు వివరింపబడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లోక
వతిగారు డి. ఏ. ఎం. డి. సి. ఎస్. గ్రంథకర్త. నెల రు. 1.
విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిపో, మాంబురోడ్, మద్రాస్.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్లదీనుములు.

మెడల్యు పొందిన నేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు వల
విధమైన చెట్లదీనుములు యొక అనేక విధము లయిన తె
కొలదియందు నీరు, నాటు, కాలువారము, విధవియును నర
నముగ విక్రయించబడును. కావలసిన వారు అర్థజా ప్రాంత
మంటే, తమముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాట్రాను పంపురాము.
నాటులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

ఎస్. జి. ఐ. కాదర్ మీరాసాపేట

(1718) విక్రయము, ముక్కవర్తము, నేలం

160 పుల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున కార్యకరములను పొందుకు స్వా
భావికమైన కొన్ని విధముల అనుకరించుటలకు కే
గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గ
మును గలగలేని కీరసాఖ్యమును దృఢపాత్రమును. అ
య్యవ్యవస్థిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇశామగా
నీయబడును. పోస్టుచార్జీయే మే మే భరించి కంకె
ము. తెలుగులో వ్రాయవలెను. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణికంఠ గోవిందజీ,

అశోకనిగ్రహ కౌమభూయం, 187, బ్రాడ్వే, మద్రాస్
తియ్యరవదుడు! అద్భుతముగనవల త్వరవదుడు!!

సుగుణములే.

ఇది చక్కని అన్ననకల గ్రంథము. ఇది గుంభ
కృతిని తెలుసుకులా వ్రాయబడినది. శ్రీ సీతాపురపు
సంస్థానకండియు, ఇతర కండియు, గృహాలయాల
కళలు, అనరవిల్ శ్రీకాండ తెలకటర్లుకాదు డి. ఏ.
డి. ఎల్. ఇతరులు చదివి మిక్కిలి పొగడినారు. ఈగ
యతి చాతుర్యముగాను మనమునకు ఆనందముగాను ఉం
డును. చదివిన బాంధువులకు తెలియును. కొద్దిప్రముఖ
మిగిలియున్నది. దీని తెలుపాత్మకతో సహా రు. 0-8-0
అత్తలూరి నూర్యనారాయణ, (1785)
ఈమని, డబ్బీరాలకోట్ల, గుంటూరు జిల్లా.

1. ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలు.

అనేక చిత్రచిత్రములతో నిండియుండును.

మొదటి సంచిక నెల ప్రతి 1-1	1.0.0
రెండవ " " " " " " " "	1.0.0
మూడవ " " " " " " " "	1.0.0
నాల్గవ " " " " " " " "	1.0.0
ఐదవ " " " " " " " "	1.0.0
ఆరవ " " " " " " " "	1.0.0

ఇందు విలోపా మహాసంగ్రాహ చరిత్రము
విశేషము.

ఏడవ సంచిక నెల కృతి 1-1	1.0.0
ఎనిమిదవ " " " " " " " "	1.0.0
తొమ్మిదవ " " " " " " " "	1.0.0
కదియవ " " " " " " " "	2.0.0

6, 7, 8, 9 సంచికలతో ఆయా సంవత్సర
ములలో జరిగిన సంగ్రాహ విషయములు సం
వముగ చిత్రచిత్రములతో ముద్రికమై యున్నది.
ఈ వదిసంచికలను ఏక కాలమున కొనువారికి
మొత్తముమీద సరసముగ యిచ్చెదము.

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమహా సభాభ్యుదయ యాత
కావ్యములు, అహ్వన సభాభ్యుదయ యాతకావ్యస
ములు విద్య చిత్రచిత్రములు, చిత్ర శిల్పములు
గుణముగా చక్కని శైలిలో వెల్లడవలెను
లతో ముద్రింపబడి యున్నది. నెల ప్రతి 1-1 1-8-0
(పోస్టుకర్చులు కలుగు)

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు